

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoimapalvelusta annettua lakia, työttömyysturvalakia, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettua lakia, sairausvakuutuslakia, tapaturmavakuutuslakia, työntekijän eläkelakia, kansaneläkelakia, merimieseläkelakia, yrittäjän eläkelakia, kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia, tuloverolakia, valtion eläkelakia ja kunnallista eläkelakia.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetusta laista ehdotetaan kumottavaksi työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavaa koulutustukea koskevat säännökset. Työnhakijan mahdollisuuksia parantaa opiskelemalla työllistymisvalmiuksiaan parannettaisiin säätämällä julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa työttömyysetuudella tuettavasta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta. Sekä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen että työnhakijan omaehtoisesta opiskelun ajalta

maksettaisiin työttömyysetuutta ja ylläpito-
korvausta.

Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden ja työttömyysetuudella tuetun työnhakijan omaehtoisesta opiskelun ajalta maksettavaa ylläpito-
korvausta esitetään korotettavaksi yhdellä eurolla ja työssäkäyntialueen ulkopuolella järjestettävien toimenpiteiden ja opiskelun ajalta maksettavaa korotettua ylläpito-
korvausta kahdella eurolla.

Työllistämistuen myöntämisestä työttömyyspäivärahaan oikeutetulle työelämävalmennuksen ajalta ehdotetaan luovuttavaksi. Työllistämistuen sijasta työelämävalmennuksen ajalta maksettaisiin työttömyyspäivärahaa ja ylläpito-
korvausta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
Koulutustuki ja koulutuspäiväraha	4
Opiskelun vaikutus oikeuteen saada työttömyysetuutta	5
Työelämävalmennus.....	6
Ylläpitokorvaus	7
Pätevä syy työstä eroamiseen.....	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	7
Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu.....	8
Työelämävalmennus työttömyyspäivärahalla	9
Ylläpitokorvaukset	10
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	10
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	10
Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus ja työnhakijan omaehtoinen opiskelu	10
Työelämävalmennus.....	10
Ylläpitokorvaukset	11
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	11
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	12
5 ASIAN VALMISTELU	13
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	13
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	13
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	15
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	15
1.1 Laki julkisesta työvoimapolitiittisesta palvelusta annetun lain muuttamisesta.....	15
6 luku. Ammatillisen kehittymisen palvelut.....	15
7 luku. Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla.....	15
9 luku. Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu.....	15
10 luku. Ylläpitokustannusten korvaaminen	20
12 luku. Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset	22
13 luku. Muutoksenhaku	22
1.2 Laki työttömyysturvallisuuden muuttamisesta	22
1 luku. Yleiset säännökset.....	22
2 luku. Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset	22
11 luku. Toimeenpanoa koskevat säännökset	23

1.3	Lakiehdotukset 3—12	23
2	Tarkemmat säännökset ja määräykset	23
3	Voimaantulo	24
4	Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	24
LAKIEHDOTUKSET		26
	1.laki julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta	26
	2.laki työttömyysturvalain muuttamisesta	32
	3.laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta	34
	4.laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	35
	5.laki tapaturmavakuutuslain 61 a §:n muuttamisesta	37
	6.laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	38
	7.laki kansaneläkelain 34 ja 70 §:n muuttamisesta	40
	8.laki merimieseläkelain muuttamisesta	41
	9.laki yrittäjän eläkelain 2 ja 70 §:n muuttamisesta	43
	10.laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 28 §:n muuttamisesta	44
	11.laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta	45
	12.laki valtion eläkelain muuttamisesta	46
	13.laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta	47
LIITE		48
RINNAKKAISTEKSTIT		48
	1.laki julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta	48
	2.laki työttömyysturvalain muuttamisesta	61
	3.laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta	64
	4.laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	66
	5.laki tapaturmavakuutuslain 61 a §:n muuttamisesta	69
	6.laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	70
	7.laki kansaneläkelain 34 ja 70 §:n muuttamisesta	73
	8.laki merimieseläkelain muuttamisesta	75
	9.laki yrittäjän eläkelain 2 ja 70 §:n muuttamisesta	78
	10.laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 28 §:n muuttamisesta	80
	11.laki tuloverolain muuttamisesta	81
	12.laki valtion eläkelain muuttamisesta	82
	13.laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta	84

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Esityksessä ehdotetaan julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain (1295/2002) ja eräiden muiden lakien muuttamista. Ehdotukset työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ja työnhakijan omaehtoisen opiskelun aikaisista etuuksista sekä työelämävalmennuksen ajalta työllistämistuen sijasta maksettavasta työttömyyspäivärahasta ja ylläpitokorvauksesta pohjautuvat sosiaaliturvan uudistamiskomitean (SATA) tammikuussa 2009 tekemään esitykseen sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen keskeisistä linjauksista. Työttömiä työnhakijoiden kannustamisesta aktiivisuuteen ylläpitokorvausta parantamalla on sovittu pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmassa.

Hallitusohjelman mukaan toimeenpannaan ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus, jossa muun muassa selkiytetään koulutuksen aikaiset etuudet. Opetusministeriö on asettanut kokonaisuudistuksen valmistelua varten AKKU-johtoryhmän, joka on toimittanut SATA-komitealle kannanottonsa aikuiskoulutuksen etuuksien uudistamisperiaatteista. AKKU-johtoryhmän kannanoton mukaan nykyistä monitahoista ja käyttäjälle vaikeasti avautuvaa aikuisten opintojen etuusjärjestelmää kehitetään koulutukseen osallistumista kannustavaksi, yksinkertaiseksi järjestelmäksi. Työssä oleville ja työttömille olisi tulevaisuudessa eri tukijärjestelmät. Työssä oleville maksettaisiin koulutuksen ajalta aikuiskoulutustukea ja työttömille työttömyysetuutta. Muutos mahdollistaisi työttömyysajan käyttämisen aikaisempaa laajemmin opiskeluun.

Työmarkkinajärjestöjen tammikuussa 2009 tekemään eläkepolitiikkaa ja työttömyysturvaa koskevaan esitykseen vuosille 2009 – 2014 sisältyy työttömyyspäivärahan maksaminen korotettuna 200 ensimmäiseltä aktiivitoimenpiteiden päivältä. Korotukseen oikeuttavia aktiivitoimenpiteitä olisivat työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus, työkokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus, kuntouttava työtoiminta ja omaehtoinen koulutus. Esityk-

sen toteuttamiseksi ehdotetaan, että työttömyyspäivärahaan oikeutetulle maksettaisiin työelämävalmennuksen ajalta työllistämistuen sijasta työttömyyspäivärahaa.

2 Nykytila

Koulutustuki ja koulutuspäiväraha

Julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain ja työttömyysturvalain (1290/2002) perusteella työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ja työttömän työnhakijan omaehtoisten opintojen aikaista toimeentuloa voidaan tukea taloudellisesti koulutustuella, työmarkkinatuella tai koulutuspäivärahalla.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta opiskelijalle maksetaan koulutustukea tai työmarkkinatukea sekä ylläpitokorvausta. Työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta sekä sen ajalta maksettavasta koulutustuesta ja ylläpitokorvauksesta säädetään julkisesta työvoimapolitiikasta annetussa laissa ja työmarkkinatuesta työttömyysturvalaissa. Vuonna 2008 työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettiin koulutustukea yhteensä 35 700 opiskelijalle ja työmarkkinatukea yhteensä 36 900 opiskelijalle.

Koulutustukeen on oikeus opiskelijalla, joka on täyttänyt 17 vuotta ja on koulutuksen aloittaessaan tai työttömäksi jäädessään täyttänyt työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon eikä ole saanut työttömyyspäivärahää enimmäisaikaa. Koulutustuki ei ole työttömyysetuus, joten sitä voidaan maksaa myös muille kuin työttömille. Koulutustuki maksetaan joko ansiotukena tai perustukena. Opiskelijalla on oikeus ansiotukeen, jos hän on työttömyysturvalain mukaan oikeutettu työttömyyspäivärahaan. Ansiotuen ansio-osaan on oikeus opiskelijalla, joka on työtön, kokonaan lomautettu, oikeutettu soviteltuun työttömyysetuuteen tai on työttömyysuhan alainen. Ansio-osaan ei ole oikeutta opiskelijalla, jota työttömyysturvalain nojalla on pidettävä päätoimisena yrittäjänä. Koulutusajalta maksetaan peruspäivärahan korotusosaa ja korotettua ansio-osaa 150 päivän enimmäisajan estämättä. Koulutustuella

ei ole säädetty enimmäisaikaa eikä se kerrytä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa.

Koulutustuki on sen työttömyysetuuden suurin, johon henkilöllä olisi oikeus työttömänä ollessaan. Muut tulot vaikuttavat koulutustukeen eri tavalla kuin työttömyysetuuteen. Koulutustuessa on suojaosa, jonka ylittävistä tuloista otetaan huomioon 80 %. Suojaosa on 127 euroa kuukaudessa tai 118 euroa neljän viikon jaksolla. Kaikki huomioon otettavat tulot vaikuttavat samalla tavoin. Työttömyysetuuksista sosiaalietuudet vähennetään sellaisinaan ja palkkatuloista vähennetään 50 %.

Työttömälle, joka hakeutuu omaehtoiseen, ammatillisia valmiuksia edistävään koulutukseen, maksetaan koulutuksen ajalta koulutuspäivärahaa. Koulutuspäivärahaan oikeuttavasta koulutuksesta on säädetty työttömyysturvallain 10 luvussa. Koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että henkilö on koulutuksen aloittaessaan työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa ja koulutus sisältyy työnhakusuunnitelmaan tai työllistymisohjelmaan. Lisäksi koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on koulutuksen aloittaessaan työssäoloaikaa vähintään 10 vuotta. Koulutusajalta maksettavaan koulutuspäivärahaan ei makseta työllistymisohjelmallisää. Koulutuspäivärahaa voidaan maksaa enintään 500 päivältä. Koulutuspäivärahat lasketaan mukaan työttömyyspäivärahan enimmäisaikaan. Koulutuspäiväraha- ja työttömyyspäivärahapäiviä voi olla yhteensä enintään 565.

Koulutuspäivärahalla suoritettavien opintojen on oltava ammatillisia valmiuksia edistävää, julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa järjestettävää koulutusta, joka on laajuudeltaan yhdenjaksoisesti vähintään 36 opintopistettä tai 20 opintoviikkoa. Lisäksi edellytetään, että opinnot ovat ammatilliseen perustutkintoon, ammattikorkeakoulututkintoon tai ammattikorkeakoulun jatkotutkintoon johtavaa koulutusta, näyttötutkintona suoritettavaan ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tai ammatilliseen perustutkintoon valmistavaa koulutusta, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaista muuta kuin edellä tarkoitettua ammatillista lisäkoulutusta, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoi-

tettua, muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävää kotitalousopetusta tai vammaisille opiskelijoille järjestettävää valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta taikka ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa täydennyskoulutuksena järjestettyjä erikoistumisopintoja tai opettajan kelpoisuuteen johtavia pedagogisia opintoja.

Jos koulutuspäivärahan hakija on aikaisemmin harjoittanut opintoja, joiden tavoitteena on ollut alempi tai ylempi korkeakoulututkinto ja hän on keskeyttänyt nämä opinnot ennen työttömyyden alkamista, koulutuspäivärahalla voi opiskella koulutuksessa, joka johtaa samaan tutkintoon kuin aikaisempi opiskelu. Lisäksi koulutuspäivärahaan oikeuttaa opiskelu, joka johtaa ylempään korkeakoulututkinnon suorittamiseen siinä tapauksessa, että tuen hakija on aikaisemman tutkintonsa tai muiden opintosuoritustensa perusteella hyväksytty yliopiston erikseen suunniteltuna ohjelmalla järjestämiin, ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin.

Jos yleissivistävän koulutuksen puuttuminen on esteenä työllistymiselle tai osallistumiselle ammatilliseen koulutukseen ja koulutuksen tarve todetaan työnhakusuunnitelmassa tai työllistymisohjelmassa, koulutuspäivärahalla voi suorittaa peruskoulun oppimäärän tai lukion oppimäärän silloin, kun opiskelija on jo aikaisemmin suorittanut lukio-opintoja.

Vuonna 2008 opiskelun koulutuspäivärahalla aloitti noin 1 400 henkilöä, joista 78 % oli naisia. Koska oikeus päivärahaan edellyttää 10 vuoden työhistoriaa, opiskelijat eivät kuulu nuorimpiin ikäluokkiin. Aloittaneista kahdeksan prosenttia oli alle 35-vuotiaita. Eniten aloittaneita oli ikäryhmässä 40 - 44 (29 %). Vuoden 2008 aikana koulutuspäivärahaa maksettiin yhteensä 3 447 henkilölle, joista 2 406 sai ansiopäivärahan suuruista päivärahaa ja 1 041 peruspäivärahan tai työmarkkinatuen suuruista päivärahaa.

Opiskelun vaikutus oikeuteen saada työttömyysetuutta

Opiskelun vaikutuksesta oikeuteen saada työttömyysetuutta säädetään työttömyysturvallain 2 luvun 6 ja 7 §:ssä. Päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyysetuu-

teen. Rajoitus koskee myös päätoimisen opiskelun lomajaksoja. Päätoimisina pidetään opintoja, joiden tavoitteena on alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen sekä lukio-opintoja, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia. Sisäoppilaitoksessa järjestetyt lukio-opinnot katsotaan kuitenkin aina päätoimiseksi. Lisäksi ammatillisia ja muita kuin edellä tarkoitettuja opintoja pidetään päätoimisina, kun opintojen opintosuunnitelman mukainen laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä tai kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohti, tai jollei opintojen laajuutta ole määritelty opintopisteinä tai -viikkoina, kun opetusohjelman mukainen laajuus on keskimäärin vähintään 25 viikkotuntia.

Jos opintoja ei pidetä päätoimisina edellä mainituilla perusteilla, työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, onko opintojen vaatima työmäärä, ottaen huomioon opintojen opetussuunnitelman mukainen laajuus, opiskelun sitovuus, henkilön aikaisempi työssäolo ja aiemmin hankkima koulutus, niin suuri, että se on esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle työmarkkinoilla yleisesti sovellettavin ehdoin. Tällöin opintoja pidetään päätoimisina.

Päätoimisesti opiskelleen henkilön opiskelua pidetään päätoimisena siihen saakka, kun hän on todisteellisesti päättänyt opintonsa. Lukion tai perusopetuksen koko oppimäärää suorittavaa pidetään aina päätoimisena opiskelijana lukukauden päättymiseen saakka.

Mitkä tahansa muutoin päätoimisina pidettävät opinnot voidaan katsoa sivutoimiseksi, jos työnhakijan opiskeluaikaisen vakiintuneen työssäolon tai yritystoiminnan harjoittamisen perusteella on ilmeistä, ettei opiskelu ole esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle. Sivutoiminen opiskelu ei ole esteenä työttömyysetuuden saamiselle. Työnhakijalla on aina velvollisuus muun muassa ottaa vastaan tarjottua työtä työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä.

Yliopisto-opiskelijaa, joka on keskeyttänyt opintonsa vähintään vuoden ajaksi, ei keskeytysaikana pidetä päätoimisena opiskelijana.

Työelämävalmennus

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 8 luvussa säädetään työmarkkinatoimenpiteistä, joita ovat työharjoittelu, työelämävalmennus ja työkokeilu. Työmarkkinatoimenpiteillä tarkoitetaan työpaikalla ilman työsuhdetta järjestettäviä työllistymistä edistäviä toimia. Työharjoitteluun ja työelämävalmennukseen osallistuvan on oltava työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa, mutta työkokeiluun voi osallistua muikin henkilöasiakas.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi osoittaa työharjoitteluun ammatillista koulutusta vailla olevan työmarkkinatukeen oikeutetun alle 25-vuotiaan nuoren. Työelämävalmennukseen voi osallistua 25 vuotta täyttänyt, ammatillisen koulutuksen hankkinut alle 25-vuotias tai henkilö, joka saa työttömyysetuutena työttömyyspäivärahaa. Työelämävalmennuksen keskeinen tavoite on tukea työelämään paluuta sekä lisätä työttömän ammattitaitoa ja työmarkkinavalmiuksia.

Työelämävalmennukseen osallistuvan toimeentulon turvaamiseksi maksettava etuus määräytyy sen mukaan, kuuluuko henkilö työmarkkinatuen vai työttömyyspäivärahaajärjestelmän piiriin. Työmarkkinatukeen oikeutetulle maksetaan työelämävalmennuksen ajalta työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa. Perus- tai ansiopäivärahaan oikeutetulle työelämävalmennukseen osallistuvalla voidaan myöntää työllisyysmäärärahoista työllistämistukea. Työllistämistukea maksetaan työelämävalmennukseen osallistumispäiviltä, kuitenkin enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Vuonna 2008 työelämävalmennuksen työllistämistuella aloitti noin 6 200 henkilöä.

Työllistämistukea työelämävalmennuksen ajalta saaneista keskimäärin 50 prosenttia on työttömänä ollessaan saanut ansiopäivärahaa ja 50 prosenttia peruspäivärahaa. Työllistämistuen perustuki on työttömyysturvan peruspäivärahan suuruinen (25,63 euroa/päivä vuonna 2009). Perustuen lisäksi voidaan maksaa lisäosaa, jonka suuruus on enintään työllistämistuen perustuki 60 prosentilla korotettuna (tuen suuruus yhteensä enintään 41,01 euroa/päivä vuonna 2009). Käytännössä lisäosaa on maksettu useimmille työelä-

mävalmennukseen osallistuville. Vuonna 2009 työelämävalmennukseen osallistuneista ansiopäivärahan saajista lisäosaa on saanut 99 prosenttia ja peruspäivärahan saajista 87 prosenttia. Täyttä 60 prosentin lisäosaa on myönnetty 74 prosentille ansiopäivärahan saajista ja 36 prosentille peruspäivärahan saajista.

Ylläpitokorvaus

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla on oikeus saada matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena 8 euroa päivältä. Korvaus maksetaan 16 euroon korotettuna opiskelijalle, joka osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella tai eräin edellytyksin työssäkäyntialueellaan mutta kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen. Ylläpitokorvausta ei makseta koulutusajaksilta lomajaksoilta eikä siihen ole oikeutta opiskelijalla, joka ei saa koulutustukea eikä työmarkkinatukea. Ulkoilla järjestettävään työvoimakoulutukseen osallistuvalla maksetaan ylläpitokorvauksena 50 prosenttia kyseiseen maahan tehtävän virkamatkan päivärahasta. Pohjoiskalotin koulutussäätiön järjestämään koulutukseen osallistuvilla korvauksena maksetaan 16,82 euroa päivässä. Oikeus ylläpitokorvaukseen on myös työelämävalmennukseen osallistuvalla työmarkkinatukeen oikeutetulla henkilöllä sekä sellaisella työharjoitteluun osallistuvalla työmarkkinatukeen oikeutetulla henkilöllä, joka on saanut työttömyyspäivärahaa 500 päivän enimmäisajan tai joka on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä. Ylläpitokorvauksen myöntää ja maksaa työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää harkinnanvaraista ylläpitokorvausta henkilölle, joka on työelämävalmennuksessa työllistämistuella, työpaikalla järjestettävässä työkokeilussa tai osallistuu ryhmäpalveluna toteutettavaan työnhakuvalmennukseen. Ylläpitokorvausta maksetaan osallistumispäiviltä. Harkinnanvaraisen ylläpitokorvauksen suuruus on 8 tai 16 euroa päivässä ja se määräytyy samoin perustein kuin työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvan ylläpitokorvaus.

Vuonna 2008 työelämävalmennuksen työllistämistuella aloittaneita oli noin 6 200, työkokeilun aloittaneita noin 6 500 ja työnhakuvalmennuksen aloittaneita noin 16 400. Käytännössä harkinnanvaraista ylläpitokorvausta on myönnetty lähes kaikille. Vuoden 2009 ensimmäisen puoliskon aikana työllistämistuella työelämävalmennukseen osallistuvista 95 %:lle ja työkokeiluun osallistuvista 97 %:lle on myönnetty ylläpitokorvausta. Työnhakuvalmennuksen ajalta ylläpitokorvausta saaneiden henkilöiden lukumäärästä ei ole saatavissa tietoa.

Koulutuspäivärahalla opiskelevilla ei ole oikeutta ylläpitokorvaukseen.

Pätevä syy työstä eroamiseen

Työttömyysturvalain 2 luvun 15 §:ssä säädetään, että henkilöllä on pätevä syy erota työstä, kun sovitellun työttömyysetuuden enimmäisaika täyttyy. Säädestä ei ole sovellettu, koska sovitellun työttömyysetuutta on työttömyysturvalain määräaikaisten muutosten perusteella maksettu enimmäisajan estämättä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan työmarkkinatukeen oikeutettu saa työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen, työharjoittelun, työelämävalmennuksen, työkokeilun, ammatinvalinnanohjaus- ja kuntoutustoimenpiteiden, kotouttamistoimenpiteiden ja kuntoututtavan työtoiminnan ajalta työmarkkinatukea. Lisäksi työmarkkinatuki voidaan maksaa starttirahana yritystoiminnan käynnistymisen aikana. Työmarkkinatuki voidaan myös maksaa työnantajalle palkkatukena. Työttömyyspäivärahaan oikeutetun toimeentulo turvataan toimenpiteiden ajalta työttömyyspäivärahalla tai työttömyyspäivärahan suuruisella koulutustuella lukuun ottamatta työelämävalmennusta, jonka ajalta työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työllisyysmäärärahoista harkinnanvaraista työllistämistukea. Ehdotetut muutokset laajentaisivat työttömyysetuuden käyttöä työttömyyspäivärahan saajilla työelämävalmennukseen, työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ja työnhakijoiden

omaehtoiseen opiskeluun. Muutoksen myötä työttömyysetuuksia voitaisiin nykyistä laajemmin käyttää työllistymisen edistämiseen.

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

Taantuman jälkeiset 2010 -luvun työmarkkinat ovat monessa suhteessa toisenlaiset nykyisiin verrattuna. Demografisten muutosten takia työvoiman määrä tulee vähenemään ja siirrytään työvoiman ylitarjonnasta osaavan työvoiman saatavuusongelmiin. Taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin turvaamiseksi aikuisten opintojen aikaisen tuen tulee olla sellainen, että se kannustaa kaikkien väestöryhmien osaamisen kehittämiseen kuitenkin siten, että vältetään pitkiä työstä poissaolojaksoja. Ammattirakenne muuttuu etenkin pidemmällä aikavälillä siten, että korkeaa osaamista edellyttävien ammattien määrä tulee kasvamaan. Tämän takia aikuisille tulee luoda mahdollisuudet oman osaamisen päivittämiseen ja kohottamiseen työuran aikana. Muutokset työn sisällöissä tulevat kasvamaan ja samassa työssä menestyäkseen tulee jatkuvasti päivittää tietoja ja taitoja.

Dynamiikka työmarkkinoilla tulee lisääntymään. Lyhyehköt työttömyysjaksot tullevat säilymään ja työsuhteesta toiseen siirtyminen edelleen lisääntymään. Myös työpaikan vaihtajien määrä tulee kasvamaan. Erilaisiin työelämän ja työmarkkinoiden muutostilanteisiin tulee varautua mahdollisimman ennaltaehkäisevästi.

SATA-komitean tammikuussa 2009 tekemien keskeisten linjausten mukaan työelämän muutoksiin vastaamiseksi työvoiman ammattitaitoa on pidettävä yllä sekä tarvittaessa varauduttava sen muokkaamiseen uusiin tehtäviin. Sosiaaliturvan avulla voidaan nopeuttaa työvoiman osaamispääoman uusiutumista. Yhteiskunnan muutoksessa sosiaaliturvan tehtävänä on muun muassa osaamisen parantamiseen tähtäävän toiminnan tukeminen. Tavoitteen toteuttamiseksi komitea on linjannut muun muassa, että työttömyyden perusteella myönnetyn tuen ehdot ovat riippumattomia siitä, onko kysymys omaehtoisesta opetushallinnon rahoittamasta koulutuksesta vai työhallinnon rahoittamasta työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta. Työt-

tömillä tulisi olla mahdollisuus opiskella omaehtoisessa koulutuksessa työttömyyspäivärahalla silloin, kun siitä on sovittu osana työnhakijan työnhakusuunnitelmaa tai työllistymisohjelmaa.

Työttömien koulutuksen ja opiskelun taloudellisen tukemisen tavoitteena on parantaa aikuisten ammattitaitoa ja mahdollisuutta saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä turvata ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta. Opiskelumahdollisuuksia pyritään lisäämään kehittämällä opiskelun aikaisia etuuksia ja yksinkertaistamalla tukijärjestelmiä. Toimeentulojärjestelmien uudistamisen tavoitteena on poistaa ero työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ja työnhakijan itsensä valitsemän ja työ- ja elinkeinotoimiston hyväksymän koulutusvärahalla tuetun opiskelun väliltä.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettaisiin jatkossa työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea ja ylläpitokorvausta. Työnhakijan opiskellessa työvoimaviranomaisen hyväksymässä omaehtoisessa koulutuksessa opiskelun aikainen toimeentulo turvattaisiin julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyn edellytyksin työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta vastaavasti työttömyyspäivärahalla tai työmarkkinatuelalla. Lisäksi maksettaisiin ylläpitokorvausta, jota ei ole aiemmin maksettu koulutusvärahalla opiskelleille. Työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea voitaisiin maksaa opiskelun ajalta enintään 200 päivältä korotettuna.

Uudistuksen myötä työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus ja työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu olisivat nykyistä selvemmin vaihtoehtoisia tapoja parantaa ammattitaitoa. Työnhakijalla ei olisi subjektiivista oikeutta opiskella omaehtoisesti työttömyysetuudella. Samalla tavoin kuin muissakin palveluissa, joissa käytetään työttömyysetuutta toimeentulon turvaamiseen, myös työnhakijan omaehtoisessa opiskelussa etuuden käyttäminen olisi riippuvainen työ- ja elinkeinotoimiston tekemästä palvelutarvearviosta. Omaehtoisen opiskelun ajalta työttömällä olisi oikeus tukeen, jos opiskelusta olisi sovittu osana työnhakijan työnhakusuunnitelmaa tai työllistymisohjelmaa. Koulutus voitaisiin hyväksyä suunnitelmaan,

jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioisi opiskelun parantavan ammatillista osaamista ja nopeuttavan pääsyä työmarkkinoille.

Ammatillisen työvoimapolitiittisen aikuis-koulutuksen ensisijainen tavoite on antaa opiskelijoille työmarkkinoiden tarpeita vastaavaa ammatillista osaamista, joka edistää opiskelijoiden mahdollisimman nopeaa sijoittumista työmarkkinoille. Työvoimakoulutuksen keskeinen tehtävä on työnhakijoiden havaittujen osaamisvajaiden korjaaminen, työmarkkinoiden osaamistarpeiden tyydyttäminen sekä ammattitaitoisen, osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen. Koulutus on suunniteltu tiiviiksi kokopäivätoimiseksi opiskeluksi. Keskimäärin koulutus kestää noin kuusi kuukautta. Koulutuksen tavoitteena on ammatillisen tutkinnon tai sellaisen osan suorittaminen, mutta suuri osa koulutuksesta on luonteeltaan lyhytkestoista jatko- ja täydennyskoulutusta tai ammattipätevyyden saamiseen tähtäävää koulutusta. Tavoitteena voi olla myös olemassa olevan tai vanhentuneen tutkinnon täydentäminen vastaamaan muuttuneita osaamisvaatimuksia tai keskeneräisten opintojen loppuunsaattaminen. Noin 90 prosenttia ammatillisesta työvoimakoulutuksesta kohdentuu toisen asteen ammatillisten tutkintojen, niiden osien tai ammattipätevyysien sekä ammatillisen jatko- ja täydennyskoulutuksen toteutukseen. Korkea-asteen opinnot ovat mahdollisia vain kun kyse on opistoasteen tutkinnon täydentämisestä tai kesken jääneen tutkinnon loppuun suorittamisesta. Pisimmillään korkea-asteen opinnot voivat kestää enintään 12 - 24 kuukautta.

Koska työnhakijan mahdollisuus suorittaa omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella olisi vaihtoehto työvoimapolitiittiselle aikuis-koulutukselle, edellä mainitut koulutukselliset ja työvoimapolitiittiset lähtökohdat ja tavoitteet koskisivat myös työnhakijan työnhakusuunnitelmassa sovittuja omaehtoisia opintoja. Näin ollen työnhakijan koulutustarvetta vastaavien ja työvoimapolitiittisesti tarkoituksemukaisten omaehtoisten opintojen osalta painopiste olisi lyhytkestoisissa ja nopeaa työmarkkinoille sijoittumista edistävissä opinnoissa.

Koska työttömyysetuuden käyttäminen omaehtoiseen opiskeluun merkitsisi selvää

muutosta nykykäytäntöön, työ- ja elinkeinoministeriö tulee kirjallisissa ohjeissa, henkilöstökoulutuksessa sekä muissa työ- ja elinkeinokeskuksille ja työ- ja elinkeinotoimistoille järjestettävissä tilaisuuksissa käymään läpi ehdotettujen muutosten tavoitteita sekä yksittäisten säännösten sisältöä ja soveltamista. Työnhakija-asiakkaille tiedotetaan muutoksesta. Työ- ja elinkeinoministeriö tulee seuraamaan muutoksen vaikutuksia.

Työelämävalmennus työttömyyspäivärahalla

Ehdotuksen mukaan työttömyyspäivärahan saajalle maksettaisiin työelämävalmennuksen ajalta työttömyysetuutta samalla tavoin kuin tällä hetkellä maksetaan työmarkkinatuen saajalle. Ehdotettu muutos yhtenäistäisi työelämävalmennuksen ajalta maksettavia etuuksia. Muutoksen tavoitteena on kannustaa työttömyyspäivärahaa saavia työttömiä osallistumaan työelämävalmennukseen maksamalla aktiivitoimenpiteen ajalta työttömyysaikaa parempia etuuksia.

Ehdotetun muutoksen taustalla ovat tammi-kuussa 2009 julkistetut työmarkkinajärjestöjen eläkepolitiikkaa ja työttömyysturvaa koskevat esitykset vuosille 2009 - 2014. Esityksen mukaan aktiivitoimenpiteiden ajalta maksetaan työttömyyspäivärahaa korotettuna 200 ensimmäiseltä päivältä. Aktiivitoimenpiteinä mainitaan työvoimakoulutus, työkokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus, kuntouttava työtoiminta ja omaehtoinen koulutus. Ehdotus korotetun työttömyyspäivärahan maksamisesta ei voimassa olevan lainsäädännön perusteella tulisi koskemaan työelämävalmennusta, koska siihen osallistuvalla ei makseta työttömyyspäivärahaa vaan työllistämistukea työllisyysmäärärahoista. Jotta työttömyyspäivärahan saajat saisivat työelämävalmennukseen osallistuessaan korotetun työttömyyspäivärahan, tulee työttömyysturvalakia muuttaa. Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteltu työttömyysturvalain muutosesitys, jonka mukaan työelämävalmennukseen osallistuvalla maksettaisiin työttömyyspäivärahaa.

Ylläpitokorvaukset

Ylläpitokorvausta ehdotetaan korotettavaksi yhdellä eurolla ja työssäkäyntialueen ulkopuolella kahdella eurolla. Muutoksen tavoitteena on kannustaa työttömiä osallistumaan aktiivitoimenpiteisiin ja koulutukseen. Ylläpitokorvaus on ollut nykytasolla vuodesta 2004 lähtien. Ylläpitokorvauksen korotus vastaa elinkustannusten nousua.

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella ylläpitokorvausta maksetaan eri perusteilla riippuen siitä, mihin toimenpiteeseen korvauksen saaja osallistuu ja osittain myös siitä, kuuluuko osallistuja työmarkkinatuki- tai työttömyyspäivärahajärjestelmän piiriin. Esitys sisältää ehdotuksen ylläpitokorvauksia koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta siten, että kaikilla työttömyysetuuden saajilla, jotka osallistuvat työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, omaehtoisin opintoihin, työmarkkinatoimenpiteisiin ja ryhmäpalveluna toteutettavaan vähintään 5 ja enintään 20 päivää kestävään työnhakuvalmennukseen, olisi oikeus ylläpitokorvaukseen. Lisäksi esityksessä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi ylläpitokorvauksen maksamista koskevia säännöksiä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus ja työnhakijan omaehtoinen opiskelu

Taloudellisia vaikutuksia, jotka koskevat koulutustuen korvaamista koulutuksen ajalta maksettavalla työttömyyspäivärahalla ja ehdotuksia, jotka koskevat omaehtoisen koulutuksen ajalta maksettavaa työttömyysetuutta ja ylläpitokorvausta, on arvioitu sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemissa työttömyysturvalain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä. Ylläpitokorvauksen maksamisesta omaehtoisen koulutuksen ajalta ja koulutukseen hakeutuvien määrän kasvusta arvioidaan aiheutuvan 5,7 miljoonan euron menot vuonna 2010 ja 6,7 miljoonan euron menot myöhempinä vuosina.

Työelämävalmennus

Kaikille työllistämistuella työelämävalmennukseen osallistuville maksetaan työllistämistuen perustuki, minkä lisäksi voidaan maksaa työ- ja elinkeinotoimiston harkinnan mukaan lisäosaa. Vuoden 2010 talousarvioesityksessä työelämävalmennuksessa arvioidaan olevan keskimäärin 600 työttömyyspäivärahan saajaa. Työelämävalmennukseen osallistuville työttömyyspäivärahan saajille maksettavan työllistämistuen korvaaminen työttömyyspäivärahalla tarkoittaa sitä, että valtio rahoittaisi työelämävalmennuksen ajalta työttömyyspäivärahan perusosaa vastaavan osuuden ja ylläpitokorvaukset. Hallitus tulee antamaan eduskunnalle esityksen vuoden 2010 talousarvioesityksen täydentämisestä siten, että edellä mainittujen valtion rahoitettavaksi kuuluvien menojen maksamiseen tarvittavat määrärahat siirrettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokasta sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan. Jos työelämävalmennuksessa olisi työllistämistuella keskimäärin 600 työttömyyspäivärahan saajaa, työllistämistuen lisäosana maksettaisiin noin miljoona euroa vuonna 2010. Koska työttömyyspäivärahaan ei sisälly valtion varoista rahoitettavaa lisäosaa, valtion menot vähenisivät miljoonalla eurolla vuonna 2010. Ansiopäivärahan kustannuksiin osallistuvat valtion lisäksi työttömyyskassat ja työttömyysvakuutusrahasto. Niille muutos aiheuttaisi lisäkustannuksia. Kustannusten suuruus olisi riippuvainen työelämävalmennukseen osallistuvien ansiopäivärahan saajien määrästä ja heille maksettavien päivärahajen suuruudesta.

Sen, että työelämävalmennuksen ajalta maksettaisiin ylläpitokorvauksen lisäksi vähintään samansuuruinen etuus kuin työttömyysajalta, arvioidaan jonkin verran lisäävän ansiopäivärahan saajien halukkuutta ja mahdollisuuksia osallistua työelämävalmennukseen. Työelämävalmennukseen osallistuvien määrän kasvusta nykytasoon verrattuna ei aiheutuisi lisäkustannuksia työttömyyskassoille, koska ne maksaisivat muuten rahoitusosuuttaan vastaavan määrän työttömyysajalta. Työttömyysvakuutusrahaston kustannukset kasvaisivat aktiivitoimenpiteen ajalta maksettavan korotusosan verran.

Työllistämistuella työelämävalmennukseen osallistuvilla voidaan työ- ja elinkeinotoimiston harkinnan mukaan maksaa työllistämistuen perustuen lisäksi lisäosaa. Oikeutta työllistämistuen perustukea suurempaan tukeen työelämävalmennukseen osallistujille ei ole ollut. Käytäntö siinä, maksetaanko lisäosaa ja minkä suuruisena, vaihtelee ja on osittain riippuvainen käytettävissä olevista työllisyysmäärärahoista. Vuotta 2009 koskevien tilastotietojen perusteella lisäosaa on maksettu suurimmalle osalle työelämävalmennukseen osallistuvista. Maksettu lisäosa on merkinnyt peruspäivärahaa saaville suurempaa taloudellista tukea kuin mitä peruspäivärahan saajille voidaan maksaa työttömyysetuutena.

Ylläpitokorvaukset

Ylläpitokorvausten korottamisen arvioidaan lisäävän valtion menoja noin 11,1 miljoonalla eurolla vuonna 2010. Ylläpitokorvausten muuttamisen harkinnanvaraisesta lakisääteiseksi arvioidaan lisäävän ylläpitokorvauksiin käytettävän määrärahojen määrää 235 000 eurolla vuonna 2010. Muutos ei lisää valtion menoja, koska lisäys katetaan määrärahojen siirrolla. Hallitus tulee antamaan eduskunnalle esityksen vuoden 2010 talousarvioesityksen täydentämisestä siten, että ylläpitokorvausten maksamiseen tarvittavat määrärahat siirrettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokasta sosiaali- ja terveystieteiden pääluokkaan.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Työ- ja elinkeinotoimistoissa työtä vähentäisivät työelämävalmennuksen ajalta maksettavia etuuksia ja ylläpitokorvauksia koskevat muutosehdotukset, joiden mukaan päätöksenteko etuuksista kuuluisi etuuksien maksajalle, joko Kelalle tai työttömyyskassalle. Vuonna 2008 työvoimatoimistot tekivät noin 6 200 henkilölle päätöksen työllistämistuen myöntämisestä työelämävalmennukseen ja maksoivat harkinnanvaraista ylläpitokorvausta noin 35 000 työkokeiluun, työelämävalmennukseen ja työnhakuvalmennukseen osallistuneelle. Työtä vähentäisivät myös edellä mainittuihin etuuksiin liittyvien

kuukausittain tehtävien tilitysten poistuminen. Ehdotettujen muutosten jälkeen työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävänä olisi työmarkkinatoimienpiteen ja työnhakuvalmennuksen ajalta maksettavaa etuutta koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen.

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtäväksi jäisi edelleen harkinnanvaraisen ylläpitokorvauksen myöntäminen niille, jotka eivät saa työttömyysetuutta. Harkinnanvaraista ylläpitokorvausta maksettaisiin jatkossa arviolta muutamalle sadalle henkilöasiakkaalle vuosittain.

Etuuksiin liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentyminen vapauttaisi henkilöstöresursseja varsinaiseen asiakaspalvelutyöhön, muun muassa työhakijoiden koulutustarpeiden arviointiin.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavaa koulutustukea koskevien säädösten kumoamisella ja korvaamisella koulutusajalta maksettavalla työttömyyspäivärahalla ei olisi vaikutusta työ- ja elinkeinotoimistojen toimintaan. Ehdotuksen mukaan nykyisin Kelalle ja työttömyyskassoille annettava maksatusilmoitus korvautuisi työttömyyspäiväraha-oikeutta koskevalla työvoimapolitiittisella lausunnon.

Ehdotetun 9 luvun säännösten mukaan työ- ja elinkeinotoimistojen tulisi arvioida täyttyvätkö työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun edellytykset. Edellytysten täyttyessä opiskelusta sovittaisiin työnhakusuunnitelmassa tai muussa työnhakijan kanssa laadittavassa suunnitelmassa. Työ- ja elinkeinotoimistot antaisivat työttömyysetuuden maksajalle työvoimapolitiittisen lausunnon hakijan oikeudesta työttömyysetuuteen omaehtoisen opiskelun ajalta ja seuraisivat työnhakijan opintojen etenemistä. Työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävät työttömyysetuudella tuetun työnhakijan omaehtoisen opiskelun aloittamiseen liittyen vastaisivat osittain toimistojen nykyisiä tehtäviä kumottavaksi ehdotettavaan koulutuspäivärahan liittyen. Opintoja koskevien edellytysten selvittäminen ja opintojen etenemisen seuranta olisivat uusia tehtäviä työ- ja elinkeinotoimistoille.

Työnhakijan omaehtoisen opiskelun tukemisen työttömyysetuudella arvioidaan korvaavan ainakin osittain yksittäisille työnhakijoille työvoimapolitiittisena aikuiskoulutukse-

na hankittuja opiskelupaikkoja, mikä vähentäisi yksittäisten koulutuspaikkojen hankintaan liittyviä työ- ja elinkeinotoimiston tehtäviä. Yksittäisiä opiskelupaikkoja on hankittu viime vuosina vuosittain noin 1 400 – 1 600 henkilölle. Opiskelun tukeminen työttömyysetuudella olisi kevyempi menettely kuin yksittäisten opiskelupaikkojen hankinta.

Omaehtoisen opiskelun tukemista koskevien edellytysten selvittäminen edellyttäisi työ- ja elinkeinotoimistoilta alueen työmarkkinatilanteen tuntemuksen lisäksi koulutuspalvelujen tuottajien tarjoamien koulutusmahdollisuuksien tuntemusta. Työ- ja elinkeinotoimistojen koulutusneuvontaan sekä ammatinvalintaan ja uraohjaukseen erikoistuneet virkailijat olisivat keskeisessä roolissa opiskelumahdollisuuksien selvittämisessä ja arvioinnissa sekä työnhakijoiden palvelua hoitavien virkailijoiden tukemisessa.

Ehdotuksilla ei olisi merkittävää vaikutusta koulutuspalvelujen tuottajien toimintaan. Koulutuspalvelujen tuottajilla on jo nykyisin koulutuspäivärahaan liittyen velvollisuus toimittaa tietoja työttömyysetuuden maksajille. Jatkossa koulutuspalvelujen tuottajat antaisivat pääosin vastaavat tiedot työ- ja elinkeinotoimistoille.

Omaehtoiseen koulutukseen liittyvät työttömyyskassojen ja Kansaneläkelaitoksen tehtävät vähenisivät, koska niiden ei enää tarvitsisi arvioida, täyttääkö koulutus sille laissa säädetyt edellytykset eikä seurata opintojen edistymistä. Ylläpitokorvausten maksaminen lisäisi jonkin verran kassojen ja Kansaneläkelaitoksen tehtäviä.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Työllisten koulutustaso on selvästi korkeampi kuin työttömien. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2005 työllisistä noin 80 prosentilla oli perusasteen jälkeinen tutkinto, kun työttömillä vastaava osuus oli 66 prosenttia. Työnvälitystilaston mukaan heinäkuun 2009 lopussa työttömistä työnhakijoista 33 prosentilla oli vain perusasteen koulutus. Pitkäaikaistyöttömistä vain perusasteen koulutus oli 44 prosentilla.

Erityyppiseen aikuiskoulutukseen osallistuu vuosittain lähes 1,7 miljoonaa henkilöä, mikä tarkoittaa 52 prosenttia työikäisestä vä-

estöstä. Pääosa opiskelusta on työhön tai ammattiin liittyvää koulutusta, ja merkittävä osa tapahtuu työnantajan järjestämänä henkilöstökoulutuksena. Vaikka aikuiskoulutukseen osallistuminen onkin runsasta, se ei kuitenkaan ole kaikki väestöryhmät tasapuolisesti kattavaa. Aikuiskoulutukseen osallistuvat vähiten alhaisen pohjakoulutuksen omaavat, pienten yritysten henkilöstö ja yrittäjät, työttömät, epätyypillisissä työsuhteissa olevat, maaseudun väestö, miehet ja yli 55-vuotiaat.

Omaehtoisen opiskelun tukemiseen ehdotetut muutokset parantaisivat työnhakijoiden mahdollisuuksia parantaa työmarkkinavalmiuksiaan ja ammattitaitoaan. Työnhakijoiden ammattitaidon parantumisen myötä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus paranisi. Ehdotettujen muutosten seurauksena arvioidaan noin 4 300 – 5 200 henkilön osallistuvan työttömyysetuudella omaehtoiseen koulutukseen. Opintojen ennakoidaan olevan pääosin lyhytkestoisia toisen asteen tai korkea-asteen jatko- ja täydennyskoulutuksia sekä ammattipätevyyskoulutuksia. Myös korkea-asteen keskeneräisten opintojen jatkaminen tullee olemaan yleistä.

Verrattaessa nykyiseen työttömien omaehtoisen opiskelun tukijärjestelmään ehdotetut muutokset parantaisivat työnhakijoiden opiskelumahdollisuuksia. Parannukset liittyisivät opiskelun aikaisiin etuuksiin (ylläpitokorvaukset), laajempaan koulutuksen valikoimaan sekä lievennyksiin, jotka koskevat opiskelulle ja opiskelijoille asetettuja edellytyksiä.

Kouluttautumismotivaation arvioidaan lisääntyvän, kun työvoimapoliittinen aikuiskoulutus ja työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu olisivat vaihtoehtoisia tapoja parantaa ammattitaitoa. Työhistoriaehdon poistuminen mahdollistaisi omaehtoisen opiskelun nuorempana kuin nykyisin.

Yrittäjien oikeus työmarkkinatukeen koulutuksen ajalta laajentaisi yrittäjien mahdollisuuksia osallistua koulutukseen. Nykytilasta poiketen muut työssä olevat tai työvoiman ulkopuolelta koulutukseen tulevat eivät saisi työttömyysetuutta työvoimapoliittisessa aikuiskoulutuksessa ollessaan. Työttömyysuhan alaisille työnhakijoille voitaisiin maksaa työttömyysetuutta työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen ajalta.

Nykyisin koulutuspäivärahaa voidaan maksaa 500 päivältä. Nämä päivät kuluttavat työttömyyspäivärahan enimmäismaksuaikaa. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettava koulutustuki ei kuluta enimmäis-aikaa. SATA-komitean linjausten mukaan koulutusajalta maksettu työttömyyspäiväraha laskettaisiin mukaan 500 päivän enimmäisai-kaan. Sosiaali- ja terveysministeriön valmis-telemassa työttömyysturvalain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä ehdote-taan, että työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuk-sen ajalta maksettaisiin työttömyysetuutta. Ehdotettu muutos lisäisi todennäköisesti kou-lutukseen hakeutumista työttömyyden aikai-semmassa vaiheessa kuin nykyisin. Kun oi-keus työttömyyspäivärahaan päättyisi, henki-lö voisi saada opintojensa ajalta työmarkki-natukea.

Työnhakijalla ei olisi subjektiivista oikeut-ta työttömyysetuuteen omaehtoisen koulu-tuksen ajalta. Työnhakijan omaehtoisen kou-lutuksen ehtojen lieveneminen ja koulutus-päivärahaa paremmat etuudet todennäköisesti kannustaisivat opiskelemaan sellaisiakin työnhakijoita, jotka muutoin eivät hakeutuisi opiskelemaan. Tämä voisi lisätä opiskelu-paikkojen kysyntää. Lisääntynyt koulutuksen kysyntä voisi lyhytaikaisesti vähentää työ-voiman tarjontaa. Tarjontaa voitaisiin tarvit-taessa säädellä, koska työ- ja elinkeinotoi-misto ottaisi huomioon sekä työnhakijan koulutustarpeet että työmarkkinoiden tarpeet.

Tähän esitykseen ei liity esitystä opiskelu-paikkojen lisäämisestä, vaan työnhakijat ha-kisivat jo muutoinkin olemassa olevia opis-kelupaikkoja. Esityksellä ei näin ollen ole vaikutusta kuntien järjestämistä vastuulla ole-vaan koulutukseen. Keskenikäisten korkea-asteen opintojen suorittaminen ei tulisi li-säämään opiskelupaikkojen tarvetta korkea-kouluissa, koska henkilöillä on jo entuudes-taan opinto-oikeus oppilaitoksessa. Sen si-jaan jatko- ja täydennyskoulutukset sekä ammattipätevyyskoulutukset tulisivat lisää-mään koulutuspalvelujen kysyntää. Kysyntä kohdistuisi osin yksityisten koulutuspalvelun tuottajien palveluihin.

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole välittömiä sukupuolivaikutuksia. Koska naisten osuus omaehtoiseen koulutukseen koulutuspäivära-halla osallistuvista on selvästi suurempi kuin

miesten, on todennäköistä, että omaehtoiseen koulutukseen ehdotetut muutokset vaikuttai-sivat enemmän naisten kuin miesten opiske-luun.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitetyt muutokset pohjautuvat osin SA-TA-komitean 27.1.2009 tekemään ehdotuk-seen sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen pe-ruslinjauksista sekä AKKU-johtoryhmän SATA-komitealle tekemään ehdotukseen ai-kuis-koulutuksen tukijärjestelmien selkiyttä-misestä ja aikuisopiskelijoiden opintososiaa-listen etuuksien uudistamisesta. Lisäksi työ-markkinajärjestöt sopivat 21.1.2009 eläkepo-litiikkaa ja työttömyysturvaa koskevista esi-tyksistä vuosille 2009 – 2014. Nämä esityk-set sisältyvät SATA-komitean ehdotuksiin.

SATA-komitean esitys sosiaaliturvan ko-konaisuudistuksen keskeisistä linjauksista on saatavilla sosiaali- ja terveysministeriön ko-tisivuilla osoitteesta www.stm.fi/julkaisut. Esitys on julkaistu 23.2.2009.

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinomi-nisteriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveys-ministeriön sekä keskeisten työmarkkinajär-jestöjen kanssa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon otta-minen

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot opetusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Ahvenan-maan maakuntahallitukselta, Finanssivalvon-nalta, Kansaneläkelaitokselta, Suomen Kun-taliitilta, Akava ry:ltä, Elinkeinoelämän kes-kusliitto EK:lta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökes-kusjärjestö STTK ry:ltä, Suomen Yrittäjiltä, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimin-tajärjestö – TVY ry:ltä ja Työttömyyskasso-jen Yhteisjärjestö ry:ltä.

Lisäksi lausunto on pyydetty työ- ja elin-keinokeskuksilta, joita puolestaan pyydettiin

lausuntoa varten kuulemaan toimialueensa työ- ja elinkeinotoimistoja.

Lausunnonantajat kiinnittivät erityisesti huomiota eräisiin työttömyysetuudella tuetun työnhakijan omaehtoisen opiskelun edellytyksiin. Lausunnonantajat katsoivat, ettei muun kuin aiemmin kesken jääneen yliopistossa suoritettavan korkeakoulututkinnon rajaaminen kokonaan työttömyysetuudella tuettavan omaehtoisen opiskelun ulkopuolelle ole perusteltua. Lisäksi aiemmin kesken jääneitä opintoja koskevaa kahden vuoden keskeytysaikavaatimusta pidettiin liian pitkänä.

Myös työttömyysetuudella tuettavan opiskelun edellytyksenä olevaa 25 vuoden ikärajaa esitettiin poistettavaksi. Tätä perusteltiin sillä, että heti peruskoulun jälkeen toisen asteen ammatillisen koulutuksen suorittaneet ehtivät olla työelämässä 6 vuotta ennen 25 vuoden ikää.

TE-keskusten lausunnoissa arvioitiin työ- ja elinkeinotoimistojen työmäärän lisääntyvän. Varsinkin työttömyysetuudella tuettavan työnhakijan omaehtoisen opiskelun tukemiseen liittyvän koulutustarpeen arvioimisen ja opintojen etenemisen seuraamisen katsottiin työllistävän toimistoja.

Lausuntojen ja lausunnonantajien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella yliopistossa suoritettavia korkeakoulututkintoja koskevaa rajausta muutettiin siten, että työ- ja elinkeinotoimisto voisi erityisesti syystä katsoa,

että muunkin kuin aiemmin kesken jääneen tutkinnon suorittaminen olisi mahdollista työttömyysetuudella tuettuna. Lisäksi kaikkia työttömyysetuudella tuettavia omaehtoisia opintoja koskenutta edellytystä, jonka mukaan aiemmin harjoitettuja opintoja olisi mahdollista opiskella vain, jos opintojen keskeytymisestä on vähintään kaksi vuotta, muutettiin lieventämällä aikaraja yhteen vuoteen. Muita valittuja ratkaisuja on perusteltu kyseisten ehdotettujen pykälien yksityiskohteisissa perusteluissa. Työ- ja elinkeinotoimiston ja muiden toimijoiden työmäärää on arvioitu kohdassa 4.2, vaikutukset viranomaisten toimintaan.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut hallituksen esityksen Eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (jäljempänä sosiaali- ja terveysministeriön valmisteleva työttömyysturvalakiesitys). Sosiaali- ja terveysministeriön valmisteleva esitys on otettu huomioon tässä esityksessä. Esitykset muodostavat kokonaisuuden, jolla toteutetaan SATA-komitean ja AKKU-johtoryhmän ehdottamia uudistuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Laki julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta****6 luku. Ammatillisen kehittymisen palvelut**

1 §. *Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus ja koulutuksen ajalta maksettavat etuudet.* Koulutustukea koskevassa 9 luvun 1 §:ssä on säädetty työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavista opintososiaalisista etuuksista. Koska koulutustukea koskevat säännökset ehdotetaan kumottavaksi, pykälän 4 momentissa säädettäisiin opiskelijan toimeentulon turvaamisesta viittaamalla työttömyysturvalakiin. Koulutuksen ajalta opiskelijalle maksettaisiin työttömyysetuutta siten kuin työttömyysturvalaissa säädetään. Lisäksi opiskelijalla olisi oikeus 10 luvun mukaiseen ylläpitokorvaukseen.

Nykyisen 9 luvun 1 §:n mukaan opintososiaaliset etuudet voidaan maksaa myös opiskelijalle, joka osallistuu Suomen viranomaisen hankkimaan ulkomailla järjestettävään koulutukseen tai muun Pohjoismaan viranomaisen asianomaisessa maassa järjestämään työllisyyttä edistävään koulutukseen. Suomen viranomaisen hankkiessa ulkomailla järjestettävää työvoimapoliittista aikuiskoulutusta koulutukseen osallistuva saisi koulutuksen ajalta työttömyysetuutta. Jotta työttömyysetuus voitaisiin maksaa muun Pohjoismaan viranomaisen asianomaisessa maassa järjestämän työllisyyttä edistävän koulutuksen ajalta, lakiin ehdotetaan otettavaksi asiaa säännös. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Lisäksi pykälään ehdotetaan tehtäväksi työministeriön lakkauttamisesta ja työ- ja elinkeinoministeriön perustamisesta johtuva muutos.

7 luku. Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla

5 §. *Työllistämistuki toimeentulon turvaamiseksi.* Työllistämistukea toimeentulon turvaamiseksi voidaan myöntää työelämävalmennukseen osallistuvalla muulle kuin työmarkkinatukeen oikeutetulle työnhakijalle.

Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa työttömyysturvalakiesityksessä ehdotetaan, että työelämävalmennukseen osallistuvalla työnhakijalle maksettaisiin työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea. Etuus olisi sama, jota työnhakijalle maksettaisiin työttömyysajalta. Siksi pykälästä poistettaisiin maininta työelämävalmennuksesta.

Pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka johtuu työvoimatoimistojen muuttumisesta työ- ja elinkeinotoimistoiksi.

7 §. *Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemasta työttömyysturvalakiesityksestä johtuvat muutokset ja 4 momenttiin työvoimatoimistojen muuttumista työ- ja elinkeinotoimistoiksi koskeva muutos.

9 luku. Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

Lain 9 luvussa olevat koulutustukea koskevat säännökset ehdotetaan kumottavaksi. Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa työttömyysturvalakiesityksessä työttömyysturvalain 10 lukuun ehdotettujen säädösten perusteella työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalle, joka täyttää työssäoloehdon, maksettaisiin koulutuksen ajalta toimeentulon turvaamiseksi työttömyyspäivärahaa.

Vaikka koulutustukea koskevat säännökset ehdotetaan kumottavaksi, nykyisessä 11 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetty työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeus ehdotetaan jätettäväksi voimaan. Tarve tietojen saantiin säilyy Euroopan sosiaalirahaston

rahoittaman koulutuksen ja sen valvontaan liittyvien syiden takia. Arvion mukaan tietoja tarvitaan vuoteen 2014 saakka.

Koulutustuen sijasta julkisesta työvoimapaikasta annetun lain 9 luvussa ehdotetaan säädettäväksi työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta. Säännökset olisivat uusia. Opiskelun aikaisesta etuudesta säädettäisiin tarkemmin työttömyysturvalaissa. Työnhakijan omaehtoisen opiskelun tukeminen työttömyysetuudella korvaisi työttömyysturvalain 10 luvun perusteella maksetun koulutuspäivärahan, jota koskevat säännökset ehdotetaan sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemissa työttömyysturvalakiesityksessä kumottavaksi.

1 §. Opiskelun tukemisen tarkoitus. Pykälässä säädettäisiin työnhakijan omaehtoisen opiskelun tukemisen tavoitteista, jotka vastaisivat työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen tavoitteita. Työpaikan säilyttämisen varmistaminen tulisi kyseeseen lähinnä lomautettujen kohdalla.

2 §. Yleiset edellytykset ja etuudet. Opiskelun tukeminen työttömyysetuudella edellyttäisi, että henkilö olisi työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Työhaun voimassa pitäminen opintojen aikana mahdollistaisi ehdotetussa 7 §:ssä tarkoitetun opintojen etenemisen seurannan.

Koska opiskelun ajalta maksettavan työttömyysetuuden ei ole tarkoitus muodostua opintotukea tai muita opintojen aikaisia ensisijaisia toimeentulon tukimuotoja korvaavaksi järjestelmäksi, ehdotetaan, että alle 25-vuotiaiden työnhakijoiden harjoittamia päätoimisia opintoja ei olisi mahdollista tukea työttömyysetuudella tässä luvussa tarkoitetulla tavalla. Työnhakijan tulisi olla 25-vuotias viimeistään opiskelun alkamishetkellä. Opiskelun alkamisajankohdasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella 4 §:ään ehdotetun valtuutussäännöksen perusteella. Alle 25-vuotias voisi tulla samalla tavalla kuin tälläkin hetkellä valituksi työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, jonka ajalta hänelle maksettaisiin työttömyysetuutta.

Ikärajan asettaminen ei heikentäisi nykytilaan verrattuna työttömien mahdollisuuksia saada työttömyysetuutta omaehtoisen opiskelun ajalta, koska koulutuspäivärahan edellytyksenä on ollut 10 vuoden työhistoria, mikä

on käytännössä tarkoittanut, että koulutuspäivärahalla on ollut mahdollista aloittaa opinnot aikaisintaan 28-vuotiaana.

Työnhakijan omaehtoista koulutusta koskevat toiveet pyrittäisiin ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon. Työmarkkinoiden toimivuuden ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden näkökulmasta ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, että työttömyysetuudella tuettaisiin työnhakijoiden subjektiiviseen koulutustarpeeseen perustuvaa opiskelua tilanteessa, jossa työnhakijalla olisi mahdollisuus olemassa olevan koulutuksensa perusteella sijoittua työmarkkinoille tai säilyttää työpaikka. Tästä syystä 1 momentin 1 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että opintojen tukemisen edellytyksenä olisi työ- ja elinkeinotoimiston toteama koulutustarve.

Työ- ja elinkeinotoimisto kiinnittäisi arvioinnissaan huomiota muun muassa siihen, onko työnhakijalla suunniteltujen opintojen jälkeen mahdollisuus säilyttää työpaikkansa tai sijoittua suhteellisen nopeasti avoimille työmarkkinoille. Vaikka opiskelu sinänsä parantaisi työnhakijan ammattitaitoa, opiskelua ei tuettaisi tässä luvussa tarkoitetulla tavalla, jos työnhakijalla olisi työmarkkinoilla edelleen kelpoinen ja pätevä ammatillinen tutkinto eikä hänellä olisi perusteltua tarvetta uuden koulutuksen hankintaan tai ammatin vaihtoon esimerkiksi terveydellisten syiden takia. Irtisanoutuneiden työnhakijoiden kohdalla koulutustarpeen arviointiin vaikuttaisi myös irtisanoutumisen syy. Jos työnhakija olisi irtisanoutunut voidakseen opiskella päätoimisesti työttömyysetuudella, työ- ja elinkeinotoimisto voisi päätyä arvioinnissaan siihen, ettei työnhakijalla ole koulutustarvetta eikä olisi työvoimapolitiittisesti perusteltua tukea opiskelua työttömyysetuudella.

Työ- ja elinkeinotoimisto voisi olla hyväksymättä omaehtoisen opiskelun tukemista työttömyysetuudella myös tilanteessa, jossa se arvioisi, että työnhakijan työllistymiseksi tarvittava osaaminen olisi hankittavissa työmarkkinoiden tarpeet ja työnhakijan aikaisempi koulutus ja muut tekijät huomioon ottaen muulla työnhakijan toimeentulon turvaavalla tavalla. Omaehtoisen koulutuksen sijasta kysymykseen voisi tulla joko työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus tai oppisopi-

muskoulutus, jota voitaisiin tarvittaessa tukea palkkatuella.

Työnhakijan työllistymismahdollisuuksien arvioinnissa työ- ja elinkeinotoimisto kiinnittäisi huomiota muun muassa siihen, mille alalle työnhakija suunnittelee kouluttautuvansa. Jos työnhakijan toiveet ja työmarkkinoiden tarpeet eivät kohtaisi, opiskelun tukemista ei voitaisi pitää työvoimapolitiisesti tarkoituksenmukaisena. Arvioinnissa kiinnitettäisiin huomiota muun muassa kyseisellä alalla olevien työttömien työnhakijoiden määrään sekä alan nykyiseen ja ennakoituun työvoimatarpeeseen. Arviointiin vaikuttaisi myös se, olisiko työnhakija valmis liikkumaan alueellisesti työllistyäkseen.

3 §. Opintoja koskevat edellytykset. Edellytyksenä opiskelun tukemiselle olisi, että opinnot olisivat työttömyysturvalain 2 luvun 6 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla päätoimisia opintoja ovat opinnot, joiden tavoitteena on alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen, nuorille tarkoitettujen lukio-opinnot sekä opinnot, joiden laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä tai kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohti.

Vaikka sivutoimiset opinnot eivät olisi tässä luvussa tarkoitettulla tavalla työttömyysetuudella tuettavaa opiskelua, ne eivät estäisi työnhakijaa saamasta työttömyysetuutta työttömyyden perusteella.

Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin, millaisia työnhakijan omaehtoisia opintoja voitaisiin tukea työttömyysetuudella. Luettelo olisi tyhjenteävä.

Alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen yliopistossa voitaisiin lähtökohtaisesti katsoa työttömyysetuudella tuettavaksi opiskeluksi vain silloin, kun kysymys on aiemmin kesken jääneiden opintojen loppuun saattamisesta ja opintojen todisteellisesta keskeyttämisestä on kulunut vähintään vuosi. Rajaus vastaisi nykytilaa, sillä nykyisten koulutuspäivärahaa koskevien säännösten perusteella koulutuspäivärahalla on voinut opiskella vain aiemmin kesken jäänyttä yliopistossa suoritettavaa korkeakoulututkintoa. Myös työvoimapolitiisena aikuiskoulutuksena voidaan hankkia opiskelupaikka vain yliopistossa suoritettavan tutkinnon loppuun-

saattamiseksi. Sekä koulutuspäivärahan että työvoimapolitiisena aikuiskoulutuksen osalta soveltamiskäytännössä on edellytetty, että opintojen keskeyttämisestä on kulunut vähintään vuosi.

Joissakin tilanteissa yliopistossa suoritettavan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon kategorinen rajaaminen työttömyysetuudella tuettavan opiskelun ulkopuolelle johtaisi työnhakijan työllistymismahdollisuuksien kannalta epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen. Tämän vuoksi ehdotetaan, että erityisestä syystä myös kokonaan uutta yliopistotutkintoon johtavaa opiskelua voitaisiin tukea. Erityinen syy voisi olla esimerkiksi se, että työnhakijalla on aikaisempi ammatillinen tutkinto ja hän on ollut vakiintuneesti useita vuosia työmarkkinoilla, mutta työmarkkinoilla tapahtuneiden muutosten vuoksi hänen mahdollisuutensa työllistyä ammatiaan vastaavaan työhön ovat selvästi vaikeutuneet. Erityinen syy olisi myös se, että työnhakija voisi lukea yliopistossa suoritettaviin opintoihinsa aikaisemmin suorittamiaan opintoja tai suorittaa niin sanotun muunkoulutuksen.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa mainitulla ammatillisesti suuntautuneella koulutuksella viitattaisiin esimerkiksi palo-, poliisi- ja pelastusalan koulutukseen sekä maanpuolustuskorkeakoulun tarjoamaan koulutukseen.

Mainitussa 2 kohdassa rajattaisiin työttömyysetuudella tuettavaa opiskelua siten, että opintojen tulisi olla Suomessa järjestettyä tai Suomessa toimivan koulutuspalvelujen tuottajan ulkomailla järjestämää. Tämä olisi välttämätöntä opintojen etenemisen seurannan sekä oppilaitokselle 9 §:ssä ehdotettujen velvollisuuksien toteuttamiseksi. 1 ja 3 – 4 kohdian osalta vastaava rajaus toteutuisi viittamalla tiettyjen lakien mukaisiin opintoihin. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevaa koulutuspäivärahaa koskevaa lainsäädäntöä.

Työttömyysetuus on useimmiten korkeampi kuin esimerkiksi päätoimisen opiskelun aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu opintotuki. Jotta vältettäisiin tilanteet, joissa työnhakija keskeyttää esimerkiksi opintotuella tuetut opinnot jatkaakseen opintoja työttömyysetuudella 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että edellytyksenä aiemmin harjoitettujen opintojen tukemiselle

työttömyysetuudella olisi, että opintojen todisteellisesta keskeytymisestä on vähintään vuosi.

Vuoden keskeytysaika laskettaisiin opintojen keskeytymisestä opintojen todelliseen uudelleen aloittamisen ajankohtaan. Selvityksenä opintojen keskeytymisestä olisi yleensä koulutuspalvelujen tuottajan selvitys siitä, ettei henkilöllä ole opintosuorituksia opintojen keskeytymisen jälkeen eikä hän muutoinkaan ole ottanut osaa opetukseen tai valmistellut esimerkiksi ohjatusti lopputyötään. Sillä, onko henkilö ollut läsnä olevana opiskelijana, ei sen sijaan olisi merkitystä. Vuoden keskeytysaikaa koskeva vaatimus ei koskisi työsuhteen aikana aloitettuja opintoja.

Pykälän 2 – 3 momentin perusteella muun kuin yliopistossa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavan opiskelun voisi aloittaa työttömyysetuudella tuettuna joko kokonaan uutena opiskeluna, aiemmin harjoitettujen opintojen oltua keskeytyneenä vähintään vuoden tai jos opinnot on aloitettu työsuhteen aikana. Työajalla tai työsuhteen kestolla ei olisi arvioinnissa merkitystä.

Työnhakija voisi aloittaa yliopistossa suoritettavan alemman tai ylempään korkeakoulututkinnon opiskelemisen työttömyysetuudella tuettuna, jos samat opinnot ovat keskeytyneet vähintään vuotta aiemmin tai hän voi esittää erityisen syyn siihen, ettei vähintään vuoden keskeytysaikaa sovelleta. Tällöinkin olisi kuitenkin mahdollista aloittaa vain kokonaan uusien opintojen suorittaminen. Aiemmin harjoitettujen opintojen aloittaminen uudelleen olisi mahdollista aina vain vuoden keskeytyneenä olemisen jälkeen, ellei kyse olisi työsuhteen aikana aloitetuista opinnoista.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan aikuis-koulutustuesta annettua lakia (1276/2000) vastaavasti säädettäväksi opiskelusta Ahvenanmaalla.

4 §. Sopiminen opiskelusta työnhakusuunnitelmassa. Työttömyysetuudella tuettavasta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta olisi sovittava työnhakusuunnitelmassa ennen opintojen aloittamista, jotta työ- ja elinkeinotoimistolla olisi aidosti mahdollisuus arvioida työnhakijan opintojen työvoimapolitiittista tarkoituksenmukaisuutta ja työnhakijalla olisi

opinnot aloittaessaan tieto siitä, millaista tukea hän tulisi saamaan opiskelun ajalta. Opintojen alkamisajankohdasta ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella.

Työttömäksi jäänyt henkilö on saattanut aloittaa työsuhteen aikana opinnot, jotka työsuhteen päättyessä tai lomautuksen alkaessa ovat kesken. Jos työsuhteen aikana aloitettujen opintojen jatkaminen olisi työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan työnhakijan työllistymisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista ja opinnot täyttäisivät ehdotetussa 2 ja 3 §:ssä säädetyt edellytykset, opiskelun tukemisesta voitaisiin sopia työnhakusuunnitelmassa myös opintojen alkamisen jälkeen.

Vaikka työnhakijan omaehtoisesta opiskelun tukemisesta tulisikin työsuhteen aikana aloitettuja opintoja lukuun ottamatta lähtökohtaisesti sopia työnhakusuunnitelmassa ennen opintojen aloittamista, pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että tästä edellytyksestä voitaisiin poiketa painavasta syystä. Tällainen syy voisi olla esimerkiksi työnhakijan kiire aloittaa opiskelu hänen saatuaan opiskelupaikan muita opiskelijoita myöhemmin varasijalta. Tällöin kiireen vuoksi työnhakijan kanssa ei ehdittäisi tehdä palvelutarvearviota eikä työnhakusuunnitelmaa riittävän nopeasti.

5 §. Tuki-aika. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että työnhakijan omaehtoista opiskelua voitaisiin tukea opintojen keston ajan, mutta kuitenkin opintojen muodostamaa kokonaisuutta kohti enintään 24 kuukautta. Oppilaitosten loma-ajat katsottaisiin opiskeluaajaksi ja ne sisältyisivät 24 kuukauden enimmäisaikaan.

Työvoimapolitiittiset perustelut työttömien opiskelumahdollisuuksien taloudelliselle tukemiselle ovat samankaltaiset työvoimapolitiittisessa aikuiskoulutuksessa ja omaehtoisessa koulutuksessa. Molemmissa on tavoitteena työnhakijan mahdollisimman nopea sijoittuminen avoimille työmarkkinoille. Edellä mainitun tavoitteen vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista tukea työttömyysetuudella pitkäkestoisesti päätoimisia opintoja, joiden aikana työnhakija ei olisi työmarkkinoiden käytettävissä. Ehdotettu enimmäisaika vastaisi nykyisiä säännöksiä koulutusväyran ja työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena hankittavan korkeakoulututkinnon enimmäisajasta.

Enimmäisaika laskettaisiin opintojen alkamisesta lukien. Jos kyseessä olisivat aiemmin kesken jääneet opinnot, enimmäisaika laskettaisiin opintojen jatkamisesta lukien. Työsuhteen aikana aloitetut opinnot voitaisiin katsoa työttömyysetuudella tuettavaksi työnhakijan omaehtoiseksi opiskeluksi enintään 24 kuukauden ajalta siitä lukien, kun henkilö on ilmoittautunut työnhakijaksi.

Enimmäisaika koskisi aina yhtä opintokokonaisuutta, kuten esimerkiksi useammasta osatutkinnosta koostuvan ammatillisen tutkinnon suorittamista. Jos työnhakija suorittaisi useita toisiinsa liittymättömiä opintokokonaisuuksia, jokaista opintokokonaisuutta koskisi oma 24 kuukauden enimmäisaikansa. Uusien opintojen hyväksyminen työnhakusuunnitelmassa edellyttäisi aina työ- ja elinkeinotoimiston toteamaa koulutustarvetta.

Omaehtoiselle opiskelulle ei ehdoteta asetettavaksi vähimmäiskestoja, joten esimerkiksi lyhytkestoisen pätevyitysmiskoulutuksen tukeminen olisi mahdollista.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta tilapäisestä keskeyttämisestä. Jos työnhakija olisi joutunut tilapäisesti keskeyttämään opinnot esimerkiksi työhön menon, sairauden, perhevapaan tai muun vastaavan pätevän syyn takia, 24 kuukauden enimmäisaika ei kuluisi keskeytysaikana. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että työnhakija esittäisi työ- ja elinkeinotoimistolle koulutuspalvelujen tuottajan antaman selvityksen opintojen keskeyttämisestä viipymättä keskeytyksen alkamisen jälkeen. Enimmäisaikaa ei voisi pidentää, mutta sen kulumisen voisi pätevältä syystä keskeyttää. Työnhakijan ilmoitettua keskeyttämisestä työ- ja elinkeinotoimistolle työnhakusuunnitelmaa tarkistettaisiin tältä osin. Työnhakijan tulisi ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle myös keskeytyksen päättymisestä ja opintojen jatkamisesta.

6 §. Työnhakijan velvollisuudet. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi työnhakijan velvollisuudesta osallistua opetukseen ja opintojen etenemistä koskevasta edellytyksestä. Työnhakijan olisi edistytävä opinnoissaan siten, että hänelle kertyisi korkeakouluopinnoissa keskimäärin 5,5 opintopistettä opiskelukuukautta kohti. Opintopistemäärä vastaisi tältä osin opintotukiasetuksessa (260/1994) sää-

dettyä. Arvioitaessa etenemistä ei otettaisi huomioon ennen työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta aloittamista suoritetuista opintoista eikä loma-aikoja. Muiden kuin korkeakouluopintojen edellytettäisiin etenevän koulutus- tai opintosuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla.

7 §. Opintojen seuranta ja keskeytyminen. Opintojen etenemisen seurannasta sovittaisiin työnhakusuunnitelmassa samalla, kun opintojen katsomisesta työttömyysetuudella tuettavaksi työnhakijan omaehtoiseksi opiskeluksi sovittaisiin. Työnhakijan toimeentuloa omaehtoisesta opiskelusta ajalta tuettaisiin taloudellisesti työttömyysetuudella, jotta hän voisi opiskella päätoimisesti ja sijoittua mahdollisimman nopeasti työmarkkinoille. Työnhakijan mahdollisuudet päätoimiseen opiskeluun ja nopeaan työllistymiseen turvattaisiin myös sillä, ettei työnhakijalla olisi velvollisuutta ottaa opintojen aikana tarjottua työtä vastaan. Sen varmistamiseksi, että opinnot etenevät, lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset opintojen seurannasta.

Työnhakusuunnitelmassa sovittaisiin kunkin työnhakijan kanssa siitä, milloin ja millaista selvitystä opintojen etenemisestä työnhakijan olisi esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle. Työnhakijalta vaadittavan selvityksen osalta työnhakusuunnitelmassa viitattaisiin muiden kuin korkeakouluopintojen osalta koulutus- tai opintosuunnitelmaan. Tyypillinen selvitys olisi opintorekisteriote.

Lyhytkestoisten alle kuusi kuukautta kestävien opintojen osalta työnhakusuunnitelmassa ei pääsääntöisesti sovittaisi opintojen etenemisen seurannasta, mutta selvitys suoritettavista opinnoista tulisi esittää opintojen päättyttyä. Pitempikestoisissa opinnoissa puolivuositain, esimerkiksi lukukauden alkaessa tehtävä seuranta olisi useimmissa tapauksissa riittävää.

Jos opinnot eivät olisi edenneet riittävästi työ- ja elinkeinotoimisto katsoisi, ettei opinnoita voitaisi pitää työttömyysetuudella tuettavana opiskeluna. Oikeus työttömyysetuuteen voitaisiin evätä takautuvasti esimerkiksi ajankohdasta, josta alkaen työnhakija on laiminlyönyt koulutus- tai opintosuunnitelmassa määrättyjä opintosuorituksia.

Jos työnhakija ei esittäisi selvitystä opintojen etenemisestä sovittuna aikana, työ- ja

elinkeinotoimisto tekisi opiskelijaa kuultuaan päätöksen siitä, ettei opintoja voitaisi enää pitää työttömyysetuudella tuettavana työnhakijan omaehtoisena opiskeluna sovitusta seuranta-ajankohdasta alkaen. Työ- ja elinkeinotoimiston päätös ei estäisi opiskelijaa jatkamasta opintojaan, mutta hänet katsottaisiin seuranta-ajankohdasta alkaen päätoimiseksi opiskelijaksi eikä hänellä enää olisi oikeutta työttömyysetuuteen. Jos opiskelija lopettaisi opinnot kokonaan, hän voisi myöhemmin jatkaa opintoja työttömyysetuudella, jos laissa säädetyt edellytykset olisivat olemassa. Arvioidessaan opintojen sisällyttämistä työnhakusuunnitelmaan työ- ja elinkeinotoimisto kiinnittäisi huomiota opintojen aikaisempaan etenemiseen.

Jos työ- ja elinkeinotoimisto tekisi päätöksen työttömyysetuudella tuetun opiskelun päättymisestä sen vuoksi, että työnhakija olisi laiminlyönyt toimittaa opintojen etenemistä koskevan selvityksen mutta työnhakija myöhemmin korjaisi laiminlyöntinsä, opintoja voitaisiin pitää takautuvasti katkoksetta työttömyysetuudella tuettavana opiskeluna.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nykyistä koulutuspäivärahaa vastaavasti työnhakijan omaehtoisesta opiskelun tukemisen keskeytymisestä, jos opiskelija on ollut poissa ilman hyväksyttävää syytä koulutus- tai opetussuunnitelman mukaisesta koulutuksesta siten, ettei hän ilmeisesti kykene hyväksytysti suoriutumaan suunnitelman mukaisista opinnoista, tai jos hän on muuten olennaisesti laiminlyönyt opintojaan. Oikeus työttömyysetuuteen opiskelun perusteella päättyisi tällöin poissaolon tai laiminlyönnin alkamisesta lukien.

8 §. Työnhakijan tietojenantovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin työnhakijan tietojenantovelvollisuudesta. Työnhakijan tulisi esittää työ- ja elinkeinotoimistolle koulutuspalvelujen tuottajan selvitys opiskelijaksi hyväksymisestä, opintojen aloittamisesta sekä 10 luvussa tarkoitettun ylläpitokorvauksen maksamista varten selvitys opiskelun aikaisista lomajaksoista. Pykälässä säädettäisiin myös työnhakijan opintojen etenemistä, tilapäistä keskeytymistä sekä päättymistä koskevasta tietojenantovelvollisuudesta.

9 §. Koulutuspalvelujen tuottajan tietojenantovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin

osin nykyistä koulutuspäivärahaa vastaavasti koulutuspalvelujen tuottajan tietojenantovelvollisuudesta. Koulutuspäivärahaa koskevista säännöksistä poiketen koulutuspalvelujen tuottajan tulisi kuitenkin tehdä ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle eikä työttömyysetuuden maksajalle. Ratkaisun omaehtoisesta opiskelun tukemisen päättymisestä tekisi aina työ- ja elinkeinotoimisto koulutuspalvelujen tuottajalta saatujen tietojen perusteella. Nykyiseen koulutuspäivärahaan verrattuna koulutuspalvelujen tuottajan velvollisuus laajenisi siten, että sen olisi annettava opiskelijalle todistus opiskelun aikaisista lomajaksoista, opintojen etenemisestä ja opintojen tilapäisestä keskeyttämisestä.

Koulutuspalvelujen tuottajan velvollisuuden toteuttamista varten työ- ja elinkeinotoimisto ilmoittaisi koulutuspalvelujen tuottajille niiden opiskelijoiden nimet ja henkilötunnukset, joiden opinnot on hyväksytty tässä luvussa tarkoitetuksi työttömyysetuudella tuettavaksi opiskeluksi.

10 luku. **Ylläpitokustannusten korvaaminen**

1 §. Liikkuvuusavustus. Ehdotettu säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta siihen tehtäisiin sosiaali- ja terveystieteiden valmistelema työttömyysturvalakisäilyksestä johtuvat muutokset.

3 §. Oikeus ylläpitokorvaukseen. Ylläpitokorvaus on korvausta työmarkkinatoimenpiteeseen, työnhakuvalmennukseen, työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistumisesta ja 9 luvussa tarkoitettua omaehtoisesta opiskelusta aiheutuvista matka- ja muista ylläpitokustannuksista, joita aiheutuu aterioinnista kodin ulkopuolella.

Voimassa olevassa 3 §:ssä säädetään ylläpitokorvaukseen oikeutetuista ja 6 §:ssä harjannanvaraisesta ylläpitokorvauksesta. Harjannanvaraisesta ylläpitokorvauksesta on tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksessa julkiseen työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla sekä työelämävalmennukseen ja työharjoitteluun osallistuvalla työmarkkinatuen saajalla. Työharjoittelun osalta edellytetään lisäksi, että harjoitte-

luun osallistuvan oikeus työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäisajan johdosta tai että hän on saanut työttömyytensä perusteella työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä. Työttömyyspäivärahaa saavat työelämävalmennukseen ja työkokeiluun osallistuvat voivat saada harkinnanvaraista ylläpitokorvausta. Käytännössä harkinnanvarainen ylläpitokorvaus on maksettu lähes kaikille.

Ehdotuksen mukaan oikeus ylläpitokorvaukseen koskisi työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen ja työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun lisäksi kaikkia työmarkkinatoimenpiteitä. Ehdotettu muutos yhtenäistäisi ylläpitokorvauksia koskevia säännöksiä siten, että kaikilla työmarkkinatoimenpiteisiin osallistuvilla työttömyysetuuden saajilla olisi oikeus ylläpitokorvaukseen. Ehdotus liittyy sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltuun työttömyysturvalakiesitykseen, jonka perusteella työttömyyspäivärahaa saavat voisivat osallistua työmarkkinatoimenpiteeseen työttömyyspäivärahalla.

Oikeus ylläpitokorvaukseen koskisi myös ryhmäpalveluna toteutettavaa vähintään 5 ja enintään 20 päivää kestävästä työnhakuvalmennusta. Nykyisin työnhakuvalmennukseen osallistuville voidaan maksaa harkinnanvaraista ylläpitokorvausta.

Työpaikalla toteutettavien työmarkkinatoimenpiteiden ja työnhakuvalmennuksen osalta osallistumisen seuranta on mahdollista, mistä johtuen ylläpitokorvaus ehdotetaan maksettavaksi osallistumispäiviltä. Koska ylläpitokorvauksen tarkoituksena on korvata ylimääräisiä kustannuksia, ylläpitokorvausta ei ole perusteltua maksaa päiviltä, joina henkilö ei osallistu toimenpiteisiin eikä matka- ja ateriakustannuksia synny.

Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus ja 9 luvussa tarkoitettu työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu voivat olla opintoja, joissa ei ole mahdollista valvoa läsnäoloa. Tämän vuoksi mainituilta ajoilta maksettaisiin ylläpitokorvausta 5 §:ssä säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta viideltä päivältä viikossa riippumatta esimerkiksi todellisista lähiopetuspäivistä. Tämä vastaisi työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen osalta voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Ylläpitokorvauksen määrää korotettaisiin hallitusohjelman mukaisesti siten, että opis-

kelijan työssäkäyntialueella järjestettävän koulutuksen ajalta maksettava ylläpitokorvaus olisi 9 euroa päivältä ja työssäkäyntialueen ulkopuolella järjestettävän koulutuksen ajalta maksettava korotettu ylläpitokorvaus olisi 18 euroa päivältä.

5 §. Ylläpitokorvauksen rajoitukset. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeutta ylläpitokorvaukseen ei olisi työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen tai työttömyysetuudella tuettuun työnhakijan omaehtoiseen opiskeluun osallistuvalla työnhakijalla, joka ei saa työttömyysetuutta. Ehdotuksella ei asiallisesti muutettaisi voimassa olevaa säännöstä työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen osalta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan voimassa olevan lain työvoimapoliittista aikuiskoulutusta koskevaa säännöstä vastaavasti säädettyväksi koulutuksen aikaisten lomajaksojen aikaisesta ylläpitokorvauksesta. Käytetty ilmaisu ”koulutus” viittaisi tässä sekä työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen että työttömyysetuudella tuettavaan työnhakijan omaehtoiseen opiskeluun.

Ylläpitokorvaus evättäisiin 2 momentin perusteella vain nimenomaisilta lomajaksolta, jolloin opiskelu ei ole mahdollista. Sen sijaan ylläpitokorvausta maksettaisiin esimerkiksi yliopistojen opetuksettomilta jaksoilta.

6 §. Harkinnanvarainen ylläpitokorvaus. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdat, joissa säädetään työelämävalmennukseen osallistuvalla työllistämistuen saajalle myönnettävästä harkinnanvaraisesta ylläpitokorvauksesta sekä ylläpitokorvauksen myöntämisestä työnhakuvalmennukseen osallistuvalla, ehdotetaan tarpeettomina kumottaviksi. Mainittuihin palveluihin osallistuville maksettaisiin ylläpitokorvausta ehdotetun 3 §:n perusteella.

Työkokeiluun voi osallistua henkilöitä, jotka eivät saa työttömyysetuutta. Heidän osaltaan olisi tarpeen säilyttää edelleen mahdollisuus harkinnanvaraiseen ylläpitokorvaukseen tilanteissa, joissa se on työ- ja elinkeinotoimiston harkinnan mukaan henkilön toimeentulon kannalta tarpeellista. Harkinnanvaraista ylläpitokorvausta voitaisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti myöntää kaikille niille henkilöasiakkaille, jotka eivät jostakin syystä saa työttömyysetuutta.

Tällä hetkellä erityisesti työvoiman palvelukeskukset järjestävät julkisia työvoimapalvelua täydentäviä palveluja pitkään työttömänä olleille asiakkailleen. Näiden useimmiten ryhmäpalveluina toteutettujen palvelujen tavoitteena on työelämävalmiuksien kehittäminen ja edellytysten luominen muun muassa työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistumiselle. Nykyisin ylläpitokorvaus maksetaan työnhakuvalmennukseen osallistuville. Myös täydentäviin palveluihin osallistuville tulisi voida maksaa ylläpitokorvausta, koska matkakustannukset ovat usein este palveluihin osallistumiselle. Ehdotettu muutos vähentäisi työnhakuvalmennuksen tarvetta. Ylläpitokorvausta maksettaisiin työnhakuvalmennusta vastaavalla tavalla vähintään 5 ja enintään 20 päivää kestävästä täydentävän palvelun ajalta.

12 luku. **Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset**

3 §. *Ylläpitokorvausten myöntäminen ja maksaminen.* Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi koulutustukea koskevat maininnat, koska työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta ehdotetaan maksettavaksi työttömyysetuutta. Samalla oikeudesta työnhakijan omaehtoisen opiskelun ajalta maksettavaan ylläpitokorvaukseen ehdotetaan säädettäväksi samoin kuin työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta.

Ehdotetun 10 luvun 3 §:n perusteella ylläpitokorvausta voitaisiin maksaa myös työnhakijalle, jolle ei makseta työttömyysetuutta. Tällöin ylläpitokorvausta haettaisiin Kansaneläkelaitokselta tai työttömyyskassalta sen mukaan, mistä työnhakija hakisi työttömyysetuutta, jos hänellä olisi siihen oikeus.

Pykälään ehdotetaan tehtäväksi myös työvoimatoimistojen muuttumisesta työ- ja elinkeinotoimistoiksi johtuva korjaus.

4 §. *Työttömyysturvalain ja työttömyyskassalain soveltaminen.* **5 §.** *Ylläpitokorvauksen maksaminen ilman päätöstä.* Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi koulutustukea koskevat maininnat, koska työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta ehdotetaan maksettavaksi työttömyysetuutta, josta säädetään työttömyysturvalaissa.

13 luku. **Muutoksenhaku**

2 §. *Muutoksenhaku ylläpitokorvauksia koskevaan päätökseen.* Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi koulutustukea koskevat maininnat, koska työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta ehdotetaan maksettavaksi työttömyysetuutta, josta säädetään työttömyysturvalaissa. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi myös työvoimatoimistojen muuttumisesta työ- ja elinkeinotoimistoiksi johtuvat korjaukset.

1.2 **Laki työttömyysturvalain muuttamisesta**

1 luku. **Yleiset säännökset**

5 §. *Määritelmät.* Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemissa työttömyysturvalakiesityksessä esitetään koulutuspäivärahaa koskevan 10 luvun kumoamista. Tästä johtuen pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohtia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niistä poistettaisiin maininta koulutuspäivärahasta.

2 luku. **Etouden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset**

2 §. *Muu kuin työsuhteessa tehty työ.* Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemissa työttömyysturvalakiesityksessä ehdotetaan, että oikeudesta työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta säädettäisiin työttömyysturvalain uudessa 10 luvussa. Myös kuntouttavan työtoiminnan aikaisesta etuudesta säädettäisiin 10 luvussa. Tämän vuoksi voimassa olevan pykälän 1 momentin 3 kohdassa oleva kuntouttavan työtoiminnan aikaista oikeutta työttömyysetuuteen koskeva säännös ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

10 §. *Pätevä syy työstä eroamiseen.* Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemissa työttömyysturvalakiesityksessä ehdotetaan sovitellun työttömyysetuuden enimmäisaikaa koskevan 4 luvun 6 §:n kumoamista. Koska enimmäisaikaa ei siten enää sovellettaisi, enimmäisajan täyttymiseen liittyvää pätevää syytä työstä eroamiseen koskeva 2 luvun 10

§:n 3 momentti olisi tarpeeton ja ehdotetaan kumottavaksi.

16 §. *Koulutuksesta kieltäytyminen ja eroaminen.* Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, milloin työnhakijan ja hänen huollettaviensa toimeentulo on kohtuullisesti turvattu työvoimaviranomaisen osoittaman koulutuksen aikana. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että koulutustuen tai työmarkkinatuen ja ylläpitokorvauksen tasoisten etuuksien sijasta viitattaisiin työttömyysetuuden ja ylläpitokorvauksen tasoihin etuuksiin.

11 luku. **Toimeenpanoa koskevat säännökset**

4 §. *Työvoimapoliittinen lausunto.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lakiviittauksia koskevat muutokset, jotka johtuvat sosiaali- ja terveysministeriön valmistelussa työttömyysturvalakiesityksessä esitetuista työttömyysturvalain muutoksista.

Ehdotetut viittaukset 10 lukuun olisivat osittain sisällöllisesti uusia. Voimassa olevassa laissa säädetään työvoimapoliittisen lausunnon antamisesta työvoimapoliittisen toimenpiteen ajalta pääsääntöisesti vain siltä osin, kun on kyse työmarkkinatukea hakevasta työnhakijasta. Koska sosiaali- ja terveysministeriön valmistelussa työttömyysturvalakiesityksessä esitetään työttömyysturvalain muuttamista siten, että laissa säädettäisiin myös työttömyyspäivärahaa hakevan työnhakijan oikeudesta etuuteen työllistymistä edistävän palvelun ajalta, olisi tarpeen muuttaa vastaavasti työvoimapoliittisen lausunnon antamista koskevaa pykälää. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetusta julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun kumoamisesta johtuu lisäksi työvoimapoliittisen lausunnon antamista koskevia muutostarpeita.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvussa ehdotetaan säädettäväksi työnhakijan omaehtoisen opiskelun tukemisesta työttömyysetuudella. Työnhakijan oikeusturva ehdotetaan toteutettavaksi siten, että työ- ja elinkeinotoimisto antaisi työttömyysetuuden maksajalle työvoimapoliittisen lausunnon sellaisista omaehtoisen opiskelun tukemisen edellytyksistä, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa. Työttömyysetuuden maksaja

antaisi työvoimapoliittisen lausunnon perusteella päätöksen, josta voisi valittaa työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan ja sen päätöksestä edelleen vakuutusoikeuteen. Työvoimapoliittinen lausunto koskisi työnhakijan oikeutta työttömyysetuuteen, ei oikeutta esimerkiksi päästä koulutukseen tai opilaitoksen päätöstä erottaa opiskelija.

Työvoimapoliittinen lausunto ehdotetaan annettavaksi aiemmin kesken jääneisiin opintoihin liittyvästä yhden vuoden keskeytyneenä oloa koskevasta edellytyksestä (viittaus julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun 3 §:n 2 – 3 momenttiin), opiskelun tukijasta, työnhakijan velvollisuudesta edetä opinnoissaan sekä opintojen seurantaan ja keskeytymiseen liittyvistä edellytyksistä (viittaukset 5 – 7 §:ään).

Pykälän 2 ja 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat työvoimatoimistojen muuttumisesta työ- ja elinkeinotoimistoiksi.

1.3 **Lakiehdotukset 3—12**

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005), sairausvakuutuslain (1224/2004), tapaturmavakuutuslain (608/1948), työntekijän eläkelain (395/2006), kansaneläkelain (568/2007), merimieseläkelain (1290/2006), yrittäjän eläkelain (1272/2006), kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001), tuloverolain (1535/1992), valtion eläkelain (1295/2006) sekä kunnallisen eläkelain (549/2003) osalta ehdotetaan tehtäväksi terminologiaan liittyvät tekniset muutokset.

2 **Tarkemmat säännökset ja määräykset**

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun 4 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että opintojen alkamisajankohdasta, jota ennen opiskelun tukemisesta työttömyysetuudella on sovittava työnhakusuunnitelmassa, säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Koulutusmuodosta ja koulutuspalvelujen tuottajan noudattamista käytännöistä riippuen opiskelusta olisi sovittava suunnitelmassa ennen kuin työnhakija tultuaan hyväksytyksi oppi-

laitokseen ilmoittaisi koulutuspaikan vastaanottamisesta koulutuspalvelun tuottajalle, ilmoittautuisi läsnä olevaksi tai tosiasiallisesti aloittaisi opinnot.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:ssä olevan asetuksenantovaltuuden perusteella valtioneuvoston asetuksessa julkisen työvoimapalvelun toimeenpanosta (1347/2002) on säädetty, että työ- ja elinkeinotoimiston tulee ilmoittaa etuuskien maksajalle tiedot työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen aloittaneista ja suorittaneista, koulutusaikaisista lomajaksoista ja muusta koulutuksen jaksotuksesta sekä siitä, sijaitseeko koulutuspaikka opiskelijan kotipaikkakunnalla vai työssäkäyntialueella. Tiedot voidaan antaa etuuskien maksajalle elektronisen linjasiirron avulla. Julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin esitettyjen muutosten takia asetuksessa tulotisiin vastavasti säätämään ylläpitokorvauksen maksamista varten tarvittavista tiedoista ja niiden toimittamisesta myös muissa kuin työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta koskevissa tilanteissa.

Lakiesitys edellyttää muutoksia myös julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen (1346/2002). Mainitusta asetuksesta ja julkisen työvoimapalvelun toimeenpanosta annettua valtioneuvoston asetuksesta kumottaisiin säännökset, jotka koskevat työllistämistukea työelämävalmennukseen. Lisäksi ylläpitokorvauksia koskevia säännöksiä tarkistettaisiin.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta annettavan lain siirtymäsäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi, että lain voimaan tullessa kesken olevan työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettisiin koulutustukea ja ylläpitokorvausta nykyisten säännösten perusteella. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että työvoimapolitiittisessä aikuiskoulutuksessa olevalle opiskelijalle maksettisiin koulutustukea tai työmarkkinatukea ilman sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemissa työttömyysturva-

lakiesityksessä ehdotettuja korotuksia. Koulutustuki ei kuluttaisi työttömyyspäivärahan enimmäismaksuaikaa.

Lain voimaan tullessa kesken olevan työelämävalmennuksen ajalta maksettisiin työllistämistukea ja harkinnanvaraista ylläpitokorvausta nykyisten säännösten perusteella.

Ennen lain voimaan tuloa alkaneen työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ja työelämävalmennuksen ajalta maksettisiin ylläpitokorvausta tässä hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla tasoltaan korotettuna.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Suomen perustuslain (731/1991, jäljempänä perustuslaki) perusoikeussäännöksillä on ollut merkitystä esitystä valmisteltaessa. Arvioinnissa on otettu huomioon erityisesti perustuslain 6, 18 ja 19 §.

Julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin ehdotetussa 9 luvussa säänneltäisiin työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta ja sen 1 §:n 1 momentissa työnhakijan omaehtoisen koulutuksen tavoitteista. Lainkohdan mukaan työnhakijan omaehtoisen opiskelun tarkoituksena olisi parantaa aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka. Tavoitteena olisi myös edistää ammattitaitoisen työvoiman saantia. Ehdotuksessa säännellyt tavoitteet vastaisivat työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen tavoitteita.

Ehdotetun 9 luvun 2 §:ssä säänneltäisiin soveltamisalaa koskevista rajoituksista. Pykälän mukaan luvun säännöksiä ei sovellettaisi alle 25-vuotiaaseen. Pykälässä ehdotettua ikärajaa tulee tarkastella myös perusoikeuksien näkökulmasta.

Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa asettaa ilman hyväksyttävää perustetta eri asemaan iän perusteella. Perustuslain 18 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Lainkohdassa säädetään yksilöille kaikissa elämäntilanteissa kuuluvasta vähimmäisturva-

vasta. Pykälän 2 momentin mukaan lailla taa-taan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden aikana. Käytännössä tällä tarkoitetaan sitä, että lainsäätäjän on turvattava perustoimeentulon turva lainkohdassa mainituissa tilanteissa.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt mahdollisena, ettei kaikkien henkilöiden työttömyyden aikaista toimeentuloa turvata samalla tavoin (PeVL 46/2002 vp sekä PeVL 17/1995 vp, PeVL 17/1996 vp, PeVL 32/1997 vp, PeVL 32/2000 vp ja PeVL 43/2001 vp). Erottelujen tulee kuitenkin olla hyväksyttäviiä perusoikeusjärjestelmän kannalta.

Perustuslakivaliokunta on nuorten työmarkkinatukioikeutta koskevissa lausunnoissaan (PeVL 17/1995 vp ja PeVL 17/1996 vp) katsonut, että iän perusteella määräytyvä erityiskohtelu on mahdollinen. Lausunnossa PeVL 17/1996 vp perustuslakivaliokunta totesi, että ikärajojen asettamista käytetään sosiaaliturvalainsäädännössä määrittelemään tietyn järjestelmän piiriin kuuluvat tahot ja etuuden myöntämiselle asetettavat ehdot. Perustuslakivaliokunta katsoi ottaen huomioon ajan työllisyystilanteen, että nuorten erillis-kohtelulle oli olemassa hyväksyttävä peruste. Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota myös siihen, ettei kyse ollut mielivaltaisesti valitusta ikärajasta, sillä kyseinen 25-vuoden ikäraja sisältyi jo muutoinkin työllisyyslainsäädäntöön. Perustoimeentuloon liittyen perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan PeVL 17/1995 vp, ettei perustoimeentulon turva sinänsä estä asettamasta ehtoja ja rajoituksia tuen saamiselle. Perustoimeentuloa turvaavat sosiaalijärjestelmät on kuitenkin laadittava niin, ettei niiden ulkopuolelle jää väliinputoajaryhmiä. Järjestelmien ei kuitenkaan tarvitse ulottua sellaisiin henkilöihin,

joilla lakisääteiset turvajärjestelmät ja oma tilanteensa kuten esimerkiksi perhesuhteensa muutoin kokonaisuutena arvioiden on toimeentulon edellytykset, vaikka heidän normaalit toimeentulomahdollisuutensa ovatkin esimerkiksi työttömyyden johdosta heikentyneet. Edellä mainituissa launnonissa viitattiin lisäksi siihen, että lakiehdotusten tavoitteet liittyivät myös julkisen vallan velvollisuuteen edistää työllisyyttä.

Omaehtoisesti opiskelevalla olisi työttömyysturvalaissa säädetyn edellytyksin oikeus saada opiskelun ajalta työttömyysetuutta. Sääntelyn tarkoituksena ei ole kuitenkaan korvata opintotukijärjestelmää tai muita vastaavia opintojen aikaisia tukimuotoja. Näin ollen alle 25-vuotiaiden henkilöiden omaehtoisten opintojen ensisijaisena tukimuotoina tulisi jatkossakin olla opintotukilaissa (65/1994) säädetty tuet.

Ehdotettu sääntely koskee omaehtoisen koulutuksen ajalta maksettavaa työttömyysetuutta. Sääntely ei poistaisi alle 25-vuotiaiden nuorten oikeutta työttömyyden perusteella maksettavaan perustoimeentuloon, vaan oikeus työttömyyden perusteella maksettavaan etuuteen määräytyisi voimassa olevassa laissa säädetyllä tavalla. Ottaen lisäksi huomioon työttömien omaehtoisen opiskelun tavoitteet hallitus katsoo, että ehdotetut ikärajat eivät merkinne sellaista lakisääteisen perustoimeentulon heikennystä, mitä tulisi pitää perustuslain vastaisena. Asian periaatteellisen merkityksen vuoksi hallitus pitää kuitenkin suotavana, että asiasta pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoimapolitiikasta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 12 luvun 7 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 909/2008, ja
muutetaan 6 luvun 1 §, 7 luvun 5 § sekä 7 §:n 3 ja 4 momentti, 9 luku, 10 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 ja 5 § sekä 6 §:n 1 momentti, 12 luvun 3 - 5 § ja 13 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 5 § osaksi laeissa 1050/2004 ja 1177/2007 ja 7 §:n 4 momentti laissa 1216/2005, 9 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, 10 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 1062/2006, 3 § osaksi laissa 925/2003, 12 luvun 3 § osaksi laissa 458/2005, 4 § osaksi laissa 364/2004 sekä 13 luvun 2 § osaksi laissa 1095/2006, seuraavasti:

6 luku

Ammatillisen kehittämisen palvelut

1 §

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus ja koulutuksen ajalta maksettavat etuudet

Työvoimapolitiittisella aikuiskoulutuksella parannetaan aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä edistetään ammattitaitoisen työvoiman saantia.

Työvoimaviranomainen hankkii työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutuspalvelujen tuottajilta valtion talousarviossa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokassa koulutuksen hankkimista varten osoitulla määrärahalta. Koulutuspalvelujen tuottajia voivat olla ammatillisen perus- tai lisäkoulutuksen järjestämisluvan saanut yhteisö, yliopisto, ammattikorkeakoulu tai muu soveltuva koulutuksen järjestäjä.

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus on pääasiassa ammatillisia valmiuksia edistävää koulutusta. Yleissivistävää koulutusta voidaan hankkia ammattiin tai tehtävään valmentavana koulutuksena silloin, kun sen puuttuminen estää työllistymistä tai osallistumista ammatilliseen koulutukseen. Hankittavaan koulutukseen voi käytännön ammatillisten valmiuksien parantamiseksi sisältyä

työssä oppimista ja harjoittelua. Edellytyksistä, joilla voidaan hankkia yliopisto- tai ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus tai lukio-opintoja, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla maksetaan koulutuksen ajalta toimeentulon turvaamiseksi työttömyysetuutta siten kuin työttömyysturvalaissa säädetään. Opiskelijalla on lisäksi oikeus ylläpitokorvaukseen 10 luvun mukaisesti.

Muun Pohjoismaan viranomaisen maasaan järjestämän työllisyyttä edistävän koulutuksen ajalta sovelletaan, mitä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen aikaisista etuuksista säädetään.

7 luku

Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla

5 §

Työllistämistuki toimeentulon turvaamiseksi

Työllistämistukea toimeentulon turvaamiseksi voidaan myöntää omaehtoisen työllistymisen tukemiseksi starttirahana yrittäjäksi ryhtyvälle henkilöasiakkaalle.

Osa-aikaisten työntekomahdollisuuksien lisäämiseksi voidaan kokoaikatyöstä vapaaeh-

toisesti osa-aikatyöhön siirtyvälle työntekijälle myöntää työllistämistukea ansiovähennyksen korvauksena (*osa-aikalisä*), jos työnantaja samalla sitoutuu palkkaamaan vastaavaksi ajaksi työ- ja elinkeinotoimiston osoittaman työttömän työnhakijan. Siirtymisestä vapaaehtoisesti vuorotteluvapaalle ja vuorottelukorvauksesta säädetään erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen työllistämistuen myöntämisedellytyksistä. Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntäessään 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tukea lisäksi asettaa tuen saamiselle työllistettävän ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

7 §

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Jos työttömälle työnhakijalle järjestetään 1 tai 2 momentin nojalla koulutusta, hänellä on koulutusaikana oikeus työttömyyspäivärahaan ja ylläpitokorvaukseen samoin edellytyksin kuin jos hän olisi aloittanut ennen työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymistä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua työtöntä ei voida työllistää avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa koulutusta tai kuntoutusta, hänen kotikuntansa on työvoimaviranomaisen osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kahdeksan kuukauden ajaksi (*työllistämismahdoite*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnalla on oikeus saada palkkatukea työntekijöistä, jotka työ- ja elinkeinotoimisto on osoittanut sen työllistettäväksi työllistämismahdoiteen perusteella.

9 luku

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

1 §

Opiskelun tukemisen tarkoitus

Tukemalla työnhakijan omaehtoista opiskelua parannetaan aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä turvataan ammattitaitoisen työvoiman saantia.

2 §

Yleiset edellytykset ja etuudet

Työnhakijalla, joka on täyttänyt 25 vuotta ja joka opiskelee omaehtoisessa koulutuksessa, on oikeus työttömyysetuuteen työttömyysturvalaissa säädetyn edellytyksin, jos:

1) työnhakijalla on työ- ja elinkeinotoimiston toteama koulutustarve ja toimisto arvioi, että omaehtoisen opiskelun tukeminen on työvoimapolitiittisesti tarkoituksenmukaisin keino parantaa työnhakijan ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikkansa;

2) opiskelun katsotaan olennaisesti parantavan mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille;

3) opiskelusta on sovittu työnhakusuunnitelmassa 4 §:ssä säädetyllä tavalla; ja

4) muut tässä luvussa säädetty edellytykset täyttyvät.

Oikeudesta opiskelun ajalta maksettavaan ylläpitokorvaukseen säädetään 10 luvussa.

3 §

Opintoja koskevat edellytykset

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan opintoihin, joita pidetään työttömyysturvalain 2 luvun 6 §:n 2 momentin perusteella päätömisinä ja:

1) joista säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998), ammattikorkeakoululaissa

(351/2003) tai yliopistolaissa (558/2009) ja jotka johtavat ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon, erikoisammattitutkintoon tai yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka joiden tavoitteena on mainittujen tutkintojen osien suorittaminen sekä mainittujen lakien mukainen lisä- ja täydennyskoulutus ja avoin yliopisto- ja ammattikorkeakouluopetus;

2) jotka ovat muuta Suomessa järjestettyä tai Suomessa toimivan koulutuspalvelujen tuottajan ulkomailla järjestämää ammatillisesti suuntautunutta koulutusta;

3) joista säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tai lukiolaissa (629/1998), jos koulutuksen puuttuminen on ammatillisen kehittymisen esteenä; tai

4) joista säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998), jos koulutus on ammatillista osaamista ja pätevyyttä lisäävää ja opinnoista esitetään koulutus- tai opintosuunnitelma.

Ellei erityisestä syystä johdu muuta, tässä luvussa säädettyä sovelletaan yliopistossa suoritettavan alemman tai ylempään korkeakoulututkinnon opiskeluun vain, jos kyse on työnhakijan aiemmin harjoittamista opinnoista, joiden todisteellisesta keskeytymisestä on vähintään yksi vuosi.

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan työnhakijan aiemmin harjoittamiin opintoihin vain, jos opintojen todisteellisesta keskeytymisestä on vähintään yksi vuosi. Rajoitus ei koske työsuhteen aikana aloitettuja opintoja.

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan muiden edellytysten täytyessä myös 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja opintoja vastaviin opintoihin Ahvenanmaalla.

4 §

Sopiminen opiskelusta työnhakusuunnitelmassa

Tuettavasta opiskelusta on sovittava työnhakusuunnitelmassa ennen opintojen aloittamista. Ajankohdasta, jona opintojen on tätä pykälää sovellettaessa katsottava alkaneen, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tuettavasta opiskelusta voidaan sopia työnhakusuunnitelmassa opintojen alkamisen jälkeen, jos siihen on painava syy tai jos työnhakija on aloittanut opinnot työsuhteen aikana.

5 §

Tukiaika

Opiskelua voidaan tukea tässä luvussa tarkoitettulla tavalla opintojen muodostamaa kokonaisuutta kohti enintään 24 kuukauden ajan.

Jos työnhakija esittää työ- ja elinkeinotoimistolle koulutuspalvelujen tuottajan antaman selvityksen opintojen tilapäisestä keskeyttämisestä ja keskeyttämiseen on pätevä syy, 1 momentin mukainen enimmäisaika ei kulu keskeytysaikana. Selvitys on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle viipymättä keskeytyksen alkamisen jälkeen.

6 §

Työnhakijan velvollisuudet

Työnhakijan on osallistuttava säännöllisesti koulutus- tai opintosuunnitelman mukaiseen opetukseen.

Työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä on, että työnhakija etenee opinnoissaan. Korkeakouluopintojen katsotaan etenevän riittävästi, jos työnhakija saa tutkintoonsa kuuluvia opintosuorituksia keskimäärin 5,5 opintopistettä opiskelukuukautta kohti. Muiden opintojen osalta edellytetään, että opinnot etenevät koulutus- tai opintosuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla.

7 §

Opintojen seuranta ja keskeytyminen

Työ- ja elinkeinotoimisto seuraa työnhakijan opintojen etenemistä työnhakusuunnitelmassa sovitulla tavalla.

Jos työnhakija ei etene opinnoissaan riittävästi tai laiminlyö ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle opintojen etenemisestä työnhakusuunnitelmassa sovitulla tavalla, työ- ja elinkeinotoimisto päättää, ettei työnhakijan oma-

ehtoista opiskelua voida enää tukea työttömyysetuudella. Oikeus työttömyysetuuteen lakkaa tällöin ajankohdasta, josta työnhakijan opintojen ei voida katsoa edenneen riittävästi tai jona työnhakijan olisi tullut ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle opintojen etenemisestä.

Jos työnhakija on ollut poissa ilman hyväksyttävää syytä koulutus- tai opetussuunnitelman mukaisesta koulutuksesta siten, ettei hän ilmeisesti kykene hyväksyttävästi suoriutumaan suunnitelman mukaisista opinnoista, tai jos hän on muuten olennaisesti laiminlyönyt opintojaan, oikeus työttömyysetuuteen lakkaa poissaolon tai laiminlyönnin alkamisen ajankohdasta.

Ennen 2 ja 3 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä työnhakijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

8 §

Työnhakijan tietojenantovelvollisuus

Työnhakijan on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle koulutuspalvelujen tuottajan todistus opiskelijaksi hyväksymisestä, opintojen aloittamisesta ja opintojen aikaisista lomajaksoista.

Lisäksi työnhakijan on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle tarpeellinen selvitys opintojensa etenemisestä.

Työnhakijan on ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle opintojensa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilapäisestä keskeyttämisestä ja opintojensa päättymisestä.

9 §

Koulutuspalvelujen tuottajan tietojenantovelvollisuus

Koulutuspalvelujen tuottajan on annettava opiskelijalle todistus opiskelijaksi hyväksymisestä, opintojen aloittamisesta, opintojen aikaisista lomajaksoista, opintojen etenemisestä ja opintojen tilapäisestä keskeyttämisestä.

Koulutuspalvelujen tuottajan on viipymättä ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle opintojen päättymisestä ja 7 §:n 3 momentissa tarkoitetuista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua velvollisuuden toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimisto toimittaa koulutuspalvelujen tuottajille niiden opiskelijoiden nimet ja henkilötunnukset, joiden opinnot on katsottu tässä luvussa tarkoitetuksi opiskeluksi.

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

1 §

Liikkuvuusavustus

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää muuttokustannusten korvaukseksi enintään 700 euroa, jos työnhakija siirtyy työhön työsäkäyntialueensa ulkopuolelle ja:

1) hänellä on 5 a luvun 2 §:n nojalla oikeus työllistymisohjelmaan; taikka

2) hän työttömänä ollessaan saa työmarkkinatukea tai hänellä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen työttömyysturvalain 10 luvun 2 §:n 3 momentissa mainittujen seikkojen, työmarkkinatukihakemuksen myöhästymisen tai työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitettua etuuden sovittelun tai vähentämisen takia.

3 §

Oikeus ylläpitokorvaukseen

Työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen ja 9 luvussa tarkoitettuihin omaehtoiisiin opintoihin osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena työnhakijalla on oikeus saada ylläpitokorvausta 9 euroa päivältä.

Jos työnhakija osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen tai 9 luvussa tarkoitettuihin omaehtoiisiin opintoihin, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 18 euroon päivältä. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on oikeus myös työnhakijalla:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

Oikeus osallistumispäiviltä maksettavaan ylläpitokorvaukseen 1 ja 2 momentin mukaisesti on myös:

1) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun työmarkkinatoimenpiteeseen osallistuvalla työttömyysetuuden saajalla;

2) työvoimaviranomaisen järjestämään tai hankkimaan ryhmäpalveluna toteutettavaan vähintään 5 ja enintään 20 päivää kestävään työnhakuvalmennukseen osallistuvalla työnhakijalla, joka saa työttömyysetuutta tai jolla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen työttömyysturvalain 10 luvun 2 §:n 3 momentissa mainittujen seikkojen tai työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitetun etuuden vähentämisen takia.

Oikeuden saada ylläpitokorvausta työharjoitteluun osallistumispäiviltä edellytyksenä on lisäksi, että työharjoitteluun osallistuvan oikeus työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäisajan johdosta tai että hän on saanut työttömyytensä perusteella työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä.

5 §

Ylläpitokorvauksen rajoitukset

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen tai 9 luvussa tarkoitettuihin omaehtoiisiin opintoihin osallistuvalla työnhakijalla, joka ei saa työttömyysetuutta, ei ole oikeutta ylläpitokorvaukseen.

Työnhakijalle ei makseta ylläpitokorvausta lomajaksoilta koulutusaikana. Etuus maksetaan kuitenkin siltä ajalta, jona työnhakija lomajakson aikana osallistuu koulutukseen kuuluvaan työssä oppimiseen tai harjoitteluun, jollei 1 momentista muuta johdu.

6 §

Harkinnanvarainen ylläpitokorvaus

Työ- ja elinkeinotoimisto voi noudattaen, mitä 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään työnhakijan ylläpitokorvauksen määrästä ja

myöntämisedellytyksistä, myöntää ylläpitokorvausta osallistumispäiviltä:

1) työpaikalla järjestettävään työkokeiluun osallistuvalla, joka ei saa työttömyysetuutta;

2) 3 luvun 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun ryhmäpalveluna toteutettavaan julkista työvoimapalvelua täydentävään palveluun osallistuvalla työnhakijalle, jos palvelun kesto on vähintään 5 päivää ja enintään 20 päivää.

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

3 §

Ylläpitokorvausten myöntäminen ja maksaminen

Peruspäivärahan tai työmarkkinatuen saajalle maksettavaa 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ylläpitokorvausta haetaan Kansaneläkelaitokselta. Ansiopäivärahan saajalle maksettavaa 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ylläpitokorvausta haetaan siltä työttömyyskassalta, jonka jäsen hakija on.

Jos työnhakijalle ei makseta työttömyysetuutta, 3 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaista ylläpitokorvausta haetaan Kansaneläkelaitokselta tai asianomaiselta työttömyyskassalta sen mukaan, mistä työnhakijan tulisi hakea työttömyysetuutta, jos hänellä olisi siihen oikeus.

Ylläpitokorvauksen maksaminen lakkauteaan siitä päivästä, jona työnhakija on keskeyttänyt työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen, 9 luvussa tarkoitettua omaehtoisen opiskelun, 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työmarkkinatoimenpiteen tai työnhakuvalmennuksen. Ylläpitokorvauksen maksaminen lakkautetaan myös, jos koulutus on päätetty keskeyttää. Ylläpitokorvausta saavan ja työ- ja elinkeinotoimiston on viipymättä ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle keskeyttämisestä tai keskeyttämisestä.

Työ- ja elinkeinotoimiston muusta tietojenantovelvollisuudesta sekä ilmoitusten ja

tietojen toimittamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Työttömyysturvalain ja työttömyyskassalain soveltaminen

Ylläpitokorvauksen hakemisesta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, etuutta koskevasta päätöksestä, etuuden epäamisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, maksamisesta muulle kuin opiskelijalle, takaisinperinnästä, takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta, kuittaamisesta, siirtämisestä muulle henkilölle, oikaisemisesta, virheen korjaamisesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä avoliitosta ja erillään asumisesta on voimassa, mitä työttömyysetuuksista säädetään työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ylläpitokorvauksen ulosmittauksesta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa säädetään peruspäivärahan ulosmittauksesta.

5 §

Ylläpitokorvauksen maksaminen ilman päätöstä

Jos Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa maksaa työttömyysturvalain 11 luvun 8 §:ssä säädetyllä tavalla työttömyysetuutta ilman päätöstä ja työttömyysetuuden saajalla on oikeus saada ylläpitokorvausta, Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi vastaavasti maksaa myös sen ilman päätöstä. Ylläpitokorvaus maksetaan tällöin täysimääräisenä.

13 luku

Muutoksenhaku

2 §

Muutoksenhaku ylläpitokorvauksia koskevaan päätökseen

Noudattaen mitä työttömyysturvalaissa ja

työttömyyskassalaissa säädetään muutoksenhausta työttömyysetuuksia koskevaan päätökseen valittamalla saa hakea muutosta:

1) Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan päätökseen, joka koskee ylläpitokorvausta;

2) työ- ja elinkeinotoimiston päätökseen, joka koskee 10 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua etuutta ennen koulutuksen alkua;

3) työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen, joka koskee 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua etuutta.

Työ- ja elinkeinotoimiston päätöstä koskeva valituskirjelmä on kuitenkin toimitettava työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa mainitussa ajassa asianomaiseen työ- ja elinkeinotoimistoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä työttömyysturvalain 12 luvun 7 §:ssä säädetään työttömyysetuutta koskevan päätöksen poistamisesta.

Ylläpitokorvausta ja ennen koulutuksen alkua maksettavaa etuutta koskevaan asiaan ei sovelleta, mitä työttömyysturvalaissa säädetään työttömyysturva-asiamiehen tehtävistä ja toimivallasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2010.

Tämän lain voimaan tullessa kesken olevan työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavaan koulutustukeen ja ylläpitokorvaukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä. Ylläpitokorvauksen määrään sovelletaan kuitenkin mitä tämän lain 10 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Tämän lain voimaan tullessa kesken olevan työelämävalmennuksen ajalta maksettavaan työllistämistukeen ja harkinnanvaraiseen ylläpitokorvaukseen sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säädöksiä. Ylläpitokorvauksen määrään sovelletaan kuitenkin mitä tämän lain 10 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 10 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 2 luvun 2 §:n 1 momentti ja 16 §:n 2 momentti sekä 11 luvun 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 472/2009, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työttömyysetuudella* työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea;
- 2) *työttömyyspäivärahalla* palkansaajalle ja yrittäjälle myönnettävää peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa;

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

2 §

Muu kuin työsuhteessa tehty työ

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti siltä ajalta, jona hän palkatta osallistuu tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön tai tavanomaiseen talkootyöhön.

16 §

Koulutuksesta kieltäytyminen ja eroaminen

Työnhakijan ja hänen huollettaviensa toimeentulo on kohtuullisesti turvattu, jos hänellä on oikeus työttömyysetuuden ja julkisesta työvoimapolitiittisesta palvelusta annetussa laissa tarkoitetun ylläpitokorvauksen tasoiisiin etuuksiin.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 §

Työvoimapolitiittinen lausunto

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa työvoimapolitiittisen lausunnon 2 luvussa, 7 luvun 2—3 §:ssä ja 11 §:n 2 momentissa, 8 luvussa, 10 luvun 2 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 3 §:ssä ja 5 §:n 1 ja 3 momentissa sekä julkisesta työvoimapolitiittisesta palvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 1—3 momentissa ja 9 luvun 3 §:n 2—4 momentissa tarkoitetusta todisteellisesta keskeytyksestä sekä 5—7 §:ssä säädetyistä edellytyksistä. Työvoimapolitiittisessa lausunnossa on todettava työllistymisohjelman laatiminen, työllistymisohjelman alkamisajankohta, toimenpiteen sisältyminen työllistymisohjelmaan sekä muut työllistymisohjelmallisien maksamiseksi tarpeelliset seikat.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä. Työvoimapolitiittista lausuntoa on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä täydennettävä viipymättä. Jos työnhakija on ilmoittanut työ- ja elinkeinotoimistolle hakevansa työmarkkinatukea tai työttömyyspäivärahaa, työvoimapolitiittinen lausunto voidaan antaa ja sitä voidaan täydentää ilman erillistä pyyntöä.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan työnhakijalle tiedoksi 3 §:ssä tarkoitetun

päätöksen yhteydessä. Työnhakijalla on oikeus pyynnöstä saada tieto lausunnosta työ- ja elinkeinotoimistolta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (566/2005) 27 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti ja 39 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 27 §:n 1 momentti laissa 533/2009, seuraavasti:

27 §

Maksaminen ilman omavastuuta

Omvastuuaikaa ei ole, jos kuntoutuja sai välittömästi ennen sitä päivää, josta lukien kuntoutusraha myönnetään, sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai vanhempainpäivärahaa taikka työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyysetuutta.

33 §

Kuntoutusrahan määrä edeltävän etuuden perusteella

Jos kuntoutuja on kuntoutusrahan alkamista edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta taikka opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, kuntoutusrahana maksetaan kuntoutuksen alkaessa vähintään sairausvakuutuslain 11 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu euromäärä lisätynä 10 prosentilla. Jos kuntoutuja on edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut useampaa kuin yhtä edellä mainituista etuuksista, kuntoutusraha lasketaan sen etuuden määrän perusteella, joka näistä on suurin.

39 §

Takautuva maksaminen

Jos kuntoutuja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, muuta kuin sairausvakuutuslain 11 luvun 8 §:n mukaista vanhempainpäivärahaa tai erityishoitorahaa, samalta ajalta suoritettava kuntoutusraha pidetään maksetun työttömyysetuuden, sairauspäivärahan, vanhempainpäivärahan tai erityishoitorahan määrään saakka Kansaneläkelaitokselle, taikka se suoritetaan asianomaiselle työttömyyskassalle sen maksamaa etuutta vastaavalta osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja työllistämistukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohta sekä
muutetaan 8 luvun 9 §:n 2 momentti, 11 luvun 6 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 15 luvun 11 §, sellaisena kuin niistä on 8 luvun 9 §:n 2 momentti laissa 1364/2007, seuraavasti:

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha

9 §

Sairauspäiväraha enimmäisajan jälkeen

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan rinnastetaan aika, jolta vakuutettu on saanut Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain tai sotilasvammalain kuntoutusta koskevien säännösten nojalla taikka jona vakuutettu on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa taikka osallistunut julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen toimenpiteeseen tai mainitun lain 9 luvussa tarkoitettuun opiskeluun. Työkykyisyysaikaan rinnastetaan myös aika, jona henkilö on ollut oikeutettu työttömyysturvalain mukaiseen etuuteen työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin nojalla. Sitä vastoin aikaa, jolta vakuutettu on saanut kansaneläkelain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, ei rinnasteta 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

6 §

Sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha edeltävän etuuden perusteella

Jos vakuutettu on sairaus- tai vanhempainpäiväraha- tai erityishoitorahaoikeuden alkamista edeltävien neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, hänelle maksettava sairaus- ja vanhempainpäiväraha tai erityishoitoraha on vähintään 86 prosenttia hänelle maksetun etuuden määrästä. Tällöin ei työttömyysetuuden ja koulutustuen määrää laskettaessa oteta huomioon:

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

11 §

Työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen oikeus sairauspäivärahaan

Jos vakuutettu on saanut työkyvyttömyysajalta työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta taikka vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, pidätetään samalta ajalta maksettu sairauspäiväraha Kansaneläkelaitoksen maksaman etuuden määrään saakka tai se maksetaan

asianomaiselle työttömyyskassalle tämän
maksamaa etuutta vastaavalta osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnet-
tyyn julkisesta työvoimapalvelusta annetun
lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen
ja työllistämistukeen sovelletaan tämän lain
voimaan tullessa voimassa olleita säännök-
siä.

5.

Laki**tapaturmavakuutuslain 61 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 61 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1329/1999, seuraavasti:

61 a §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain (602/1984) mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään tämän lain mukaista päivärahaa tai tapaturmaeläkettä takautuvasti, vakuutuslaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaati-

muksesta suoritettava takautuvasti maksettava päiväraha tai tapaturmaeläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

6.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 74 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohta, sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 76 §:n 4 momentti ja 120 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1274/2006, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuis-koulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetyskorvausta tai tapaturmavakuutuslain (608/1948), liikennevakuutuslain (279/1959) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa;

76 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

120 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkina-tukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta maksettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki**kansaneläkelain 34 ja 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 34 §:n 2 momentin 8 kohta sekä 70 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentin 2 kohta, sekä
muutetaan 70 §:n 2 momentin 1 kohta seuraavasti:

70 §

Takautuvan kansaneläkkeen ja lapsikorotuksen maksaminen

Edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla menetellään, jos Kansaneläkelaitos myöntää lapsikorotuksen takautuvasti ajalle, jona etuudensaaja on saanut:

1) työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta; tai

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

8.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 80 §:n
 3 momentin 4 ja 5 kohta sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 6 kohta, 82 §:n 4 momentti ja 117 §:n 4 momentti seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitora-
 ha, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturv-
 lain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutet-
 tua päivärahaa tai koulutusrahaa, aikuiskou-
 lutuksesta annetun lain (1276/2000) mukaista
 aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kan-
 saneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja
 kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa
 (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, tapa-
 turmavakuutuslain perusteella korvattavasta
 kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai
 liikennevakuutuslain perusteella korvattavas-
 ta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991)
 mukaista ansionmenetykskorvausta tai tapa-
 turmavakuutuslain (608/1948), liikenneva-
 kuutuslain (279/1959) tai sotilastapaturma-
 vakuutuslain (1211/1990) mukaista päivära-
 ha;

82 §

*Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat an-
 siot*

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan
 tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta
 täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on
 tarkasteluaikana maksettu työttömyysturva-
 lain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkki-
 natukea.

117 §

*Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitoksel-
 le tai työttömyyskassalle*

Jos työntekijä on saanut työttömyysturva-
 lain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työ-
 markkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle
 myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkekas-
 san on työttömyyskassan tai Kansaneläkelai-
 toksen vaatimuksesta maksettava takautuvas-
 ti maksettava eläke työttömyyskassalle tai
 Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vas-
 taa määrältään samalta ajalta maksettua tyt-
 tömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

9.

Laki**yrittäjän eläkelain 2 ja 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 68 §:n 3 momentin 3 ja 4 kohta sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 9 kohta ja 70 §:n 6 momentin 1 kohta seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutusrahaa, aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslaissa (608/1948), liikennevakuutuslaissa

(279/1959) tai sotilastapaturmavakuutuslaissa (1211/1990) tarkoitettua päivärahaa;

70 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta yrittäjälle on tarkasteluaikana maksettu työttömyysturvalaissa tarkoitettua peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

10.**Laki****kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta 2 päivänä maaliskuuta 2001 annetun lain (189/2001) 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1293/2002, seuraavasti:

28 §
Muutoksenhaku

työvoimapalvelusta annetun lain 13 luvun 1 §:ssä työllistämistukea koskevista päätöksistä säädetään.

Muutoksenhakuun 24 §:n mukaan tehtävän päätöksen osalta sovelletaan, mitä julkisesta

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

11.

Laki**tuloverolain 93 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 93 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 946/2008, seuraavasti:

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

—————
Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuu-osuuttaan pienennetään 55 eurola jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 110

euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

12.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun valtion eläkelain (1295/2006) 62 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohta sekä
muutetaan 63 §:n 4 momentti ja 122 §:n 1 momentti seuraavasti:

63 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

 Tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu työttömyysturvain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

122 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työ-

markkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, Valtio-
 konttorin on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

13.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 52 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 713/2004, sekä
muutetaan 53 §:n 4 momentti ja 126 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1293/2006, seuraavasti:

53 §

Tuleva aika

 Jos työntekijä on tarkasteluajana saanut työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea, otetaan tulevan ajan ansiota määrättäessä työansiona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu. Vastaavalla tavalla otetaan huomioon myös sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, jos se on myönnetty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruisena.

126 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassalle

Jos eläkkeensaaja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai

 Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 2009

työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, kunnallisen eläkelaitoksen on Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Anni Sinnemäki*

1.

Laki**julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoimapolvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 12 luvun 7 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 909/2008, ja *muutetaan* 6 luvun 1 §, 7 luvun 5 § sekä 7 §:n 3 ja 4 momentti, 9 luku, 10 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 ja 5 § sekä 6 §:n 1 momentti, 12 luvun 3 - 5 § ja 13 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 5 § osaksi laeissa 1050/2004 ja 1177/2007 ja 7 §:n 4 momentti laissa 1216/2005, 9 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, 10 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 1062/2006, 3 § osaksi laissa 925/2003, 12 luvun 3 § osaksi laissa 458/2005, 4 § osaksi laissa 364/2004 sekä 13 luvun 2 § osaksi laissa 1095/2006, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 luku

6 luku

Ammatillisen kehittymisen palvelut**Ammatillisen kehittymisen palvelut**

1 §

1 §

*Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus**Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus ja koulutuksen ajalta maksettavat etuudet*

Työvoimapolitiittisella aikuiskoulutuksella parannetaan aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä edistetään ammattitaitoisen työvoiman saantia.

Työvoimaviranomainen hankkii työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutuspalvelujen tuottajilta valtion talousarviossa työministeriön hallinnonalan pääluokassa koulutuksen hankkimista varten osoitetulla määrärahalta. Koulutuspalvelujen tuottajia voivat olla ammatillisen perus- tai lisäkoulutuksen järjestämisluvan saanut yhteisö, yliopisto, ammattikorkeakoulu tai muu soveltuva koulutuksen järjestäjä.

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus on pääasiassa ammatillisia valmiuksia edistävää koulutusta. Yleissivistävää koulutusta voidaan hankkia ammattiin tai tehtävään valmistavana koulutuksena silloin, kun sen puuttuminen estää työllistymistä tai osallistumista

Työvoimapolitiittisella aikuiskoulutuksella parannetaan aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä edistetään ammattitaitoisen työvoiman saantia.

Työvoimaviranomainen hankkii työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutuspalvelujen tuottajilta valtion talousarviossa *työ- ja elinkeinoministeriön* hallinnonalan pääluokassa koulutuksen hankkimista varten osoitetulla määrärahalta. Koulutuspalvelujen tuottajia voivat olla ammatillisen perus- tai lisäkoulutuksen järjestämisluvan saanut yhteisö, yliopisto, ammattikorkeakoulu tai muu soveltuva koulutuksen järjestäjä.

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus on pääasiassa ammatillisia valmiuksia edistävää koulutusta. Yleissivistävää koulutusta voidaan hankkia ammattiin tai tehtävään valmistavana koulutuksena silloin, kun sen puuttuminen estää työllistymistä tai osallis-

ammattilliseen koulutukseen. Hankittavaan koulutukseen voi käytännön ammatillisten valmiuksien parantamiseksi sisältyä työssä oppimista ja harjoittelua. Edellytyksistä, joilla voidaan hankkia yliopisto- tai ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus tai lukio-opintoja, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

tumista ammatilliseen koulutukseen. Hankittavaan koulutukseen voi käytännön ammatillisten valmiuksien parantamiseksi sisältyä työssä oppimista ja harjoittelua. Edellytyksistä, joilla voidaan hankkia yliopisto- tai ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus tai lukio-opintoja, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla maksetaan koulutuksen ajalta toimeentulon turvaamiseksi työttömyysetuutta siten kuin työttömyysturvalaissa säädetään. Opiskelijalla on lisäksi oikeus ylläpitokorvaukseen 10 luvun mukaisesti.

Muun Pohjoismaan viranomaisen maansaan työllisyyttä edistävän koulutuksen ajalta sovelletaan, mitä työvoimapolitiittisen aikuis-koulutuksen aikaisista etuuksista säädetään.

7 luku

7 luku

Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla**Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla**

5 §

5 §

*Työllistämistuki toimeentulon turvaamiseksi**Työllistämistuki toimeentulon turvaamiseksi*

Työllistämistukea toimeentulon turvaamiseksi voidaan myöntää omaehtoisen työllistymisen tukemiseksi:

1) starttirahana yrittäjäksi ryhtyvälle henkilöasiakkaalle;

2) jäljempänä 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun työelämävalmennukseen osallistuvalla työttömälle työnhakijalle, joka ei ole oikeutettu työmarkkinatukeen.

Osa-aikaisten työntekomahdollisuuksien lisäämiseksi voidaan kokoaikatyöstä vapaaehtoisesti osa-aikatyöhön siirtyvälle työntekijälle myöntää työllistämistukea ansiovähennyksen korvauksena (*osa-aikalisä*), jos työnantaja samalla sitoutuu palkkaamaan vastaavaksi ajaksi työvoimatoimiston osoittaman työttömän työnhakijan. Siirtymisestä vapaaehtoisesti vuorotteluvapaalle ja vuorottelukorvauksesta säädetään erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua työllistämistuen myöntämisedellytyksistä. Työvoimatoimiston

Työllistämistukea toimeentulon turvaamiseksi voidaan myöntää omaehtoisen työllistymisen tukemiseksi starttirahana yrittäjäksi ryhtyvälle henkilöasiakkaalle.

Osa-aikaisten työntekomahdollisuuksien lisäämiseksi voidaan kokoaikatyöstä vapaaehtoisesti osa-aikatyöhön siirtyvälle työntekijälle myöntää työllistämistukea ansiovähennyksen korvauksena (*osa-aikalisä*), jos työnantaja samalla sitoutuu palkkaamaan vastaavaksi ajaksi työ- ja elinkeinotoimiston osoittaman työttömän työnhakijan. Siirtymisestä vapaaehtoisesti vuorotteluvapaalle ja vuorottelukorvauksesta säädetään erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua työllistämistuen myöntämisedellytyksistä. Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntäessään 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tukea lisäksi asettaa tuen saamiselle työllistettävän ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

matoimisto voi myöntäessään 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tukea lisäksi asettaa tuen saamiselle työllistettävän ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

7 §

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Jos työttömälle järjestetään 1 tai 2 momentin nojalla koulutusta, hänellä on koulutusaiikana oikeus opintososiaalisiin etuuksiin samoin edellytyksin kuin jos hän olisi aloittanut ennen työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymistä työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua työtöntä ei voida työllistää avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa koulutusta tai kuntoutusta, hänen kotikuntansa on työvoimaviranomaisen osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kahdeksan kuukauden ajaksi (*työllistämismahdollisuus*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnalla on oikeus saada palkkatukea työntekijöistä, jotka työvoimatoimisto on osoittanut sen työllistettäväksi työllistämismahdollisuuden perusteella.

7 §

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Jos työttömälle *työnhakijalle* järjestetään 1 tai 2 momentin nojalla koulutusta, hänellä on koulutusaiikana oikeus *työttömyyspäivärahaan ja ylläpitokorvaukseen* samoin edellytyksin kuin jos hän olisi aloittanut ennen työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymistä työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua työtöntä ei voida työllistää avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa koulutusta tai kuntoutusta, hänen kotikuntansa on työvoimaviranomaisen osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kahdeksan kuukauden ajaksi (*työllistämismahdollisuus*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnalla on oikeus saada palkkatukea työntekijöistä, jotka *työ- ja elinkeinotoimisto* on osoittanut sen työllistettäväksi työllistämismahdollisuuden perusteella.

9 luku

Koulutustuki

1 §

Työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen opintososiaaliset etuudet

Työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvan opiskelijan koulutusaikainen toimeentulo turvataan koulutustuella tai työmarkkinatuella, josta säädetään työttömyysturvallaissa. Opiskelijalla on lisäksi oikeus ylläpitokorvaukseen 10 luvun mukaisesti. Opin-

9 luku

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

1 §

Opiskelun tukemisen tarkoitus

Tukemalla työnhakijan omaehtoista opiskelua parannetaan aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä turvataan ammattitaitoisen työvoiman saantia.

tosiaaliset etuudet voidaan maksaa myös opiskelijalle, joka osallistuu Suomen viranomaisen hankkimaan ulkomailla järjestettävään koulutukseen tai muun Pohjoismaan viranomaisen asianomaisessa maassa järjestämään työllisyyttä edistävään koulutukseen.

Jos koulutus järjestetään jaksotettuna erillisiin kokonaisuuksiin siten, että koulutusjaksot eivät liity yhdenjaksoisina toisiinsa, opintososiaalsiin etuuksiin ei ole oikeutta koulutusjaksojen väliseltä ajalta.

Opintososiaalisten etuuksien myöntämistä ja maksamisesta huolehtivat Kansaneläkelaitos ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettut työttömyyskassat.

2 §

Koulutustuki

Koulutustuki myönnetään perustukena tai ansiotukena. Perustukea ei makseta siltä ajalta, jolta opiskelijalla on oikeus saada ansiotukea.

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun peruspäivärahan, korotusosalla korotettun peruspäivärahan tai työllistymisohjelmallisella korotettun peruspäivärahan suuruinen siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa, 3, 3 a ja 11 §:ssä säädetään. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta tai perusosasta ja työllistymisohjelmallisestä siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2, 3, 3 a, 4, 5, 10 ja 11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotettun ansio-osan ja peruspäivärahan korotusosan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentin ja 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut sanotun lain mukaista peruspäivärahan korotusosaa ja ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

Koulutustukea korotetaan lapsikorotuksella siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 6 §:ssä säädetään.

2 §

Yleiset edellytykset ja etuudet

Työnhakijalla, joka on täyttänyt 25 vuotta ja joka opiskelee omaehtoisessa koulutuksessa, on oikeus työttömyysetuuteen työttömyysturvalaissa säädetyn edellytyksin, jos

1) työnhakijalla on työ- ja elinkeinotoimiston toteama koulutustarve ja toimisto arvioi, että omaehtoisen opiskelun tukeminen on työvoimapolitiittisesti tarkoituksenmukaisin keino parantaa työnhakijan ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikkansa;

2) opiskelun katsotaan olennaisesti parantavan mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille;

3) opiskelusta on sovittu työnhakusuunnitelmassa 4 §:ssä säädetyllä tavalla; ja

4) muut tässä luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Oikeudesta opiskelun ajalta maksettavaan ylläpitokorvaukseen säädetään 10 luvussa.

3 §

Opintoja koskevat edellytykset

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan opintoihin, joita pidetään työttömyysturvalain 2 luvun 6 §:n 2 momentin perusteella päätoimisine, ja:

1) joista säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998), ammattikorkeakoululaissa (351/2003) tai yliopistolaissa (558/2009) ja jotka johtavat ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon, erikoisammattitutkintoon tai yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka joiden tavoitteena on mainittujen tutkintojen osien suorittaminen sekä mainittujen lakien mukainen lisä- ja täydennyskoulutus ja avoin yliopisto- ja ammattikorkeakouluopetus;

2) jotka ovat muuta Suomessa järjestettyä tai Suomessa toimivan koulutuspalvelujen tuottajan ulkomailla järjestämää ammatillisesti suuntautunutta koulutusta;

3) joista säädetään perusopetuslaissa

3 §

Oikeus koulutustukeen

Koulutustukeen on oikeus opiskelijalla, joka:

- 1) on täyttänyt 17 vuotta;
- 2) on työttömäksi jäädessään tai koulutuksen aloittaessaan täyttänyt työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon; ja
- 3) ei ole saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisaikaa.

Poiketen 1 momentin 3 kohdasta opiskelijalla ei ole oikeutta koulutustukeen, jos hän jättämällä hakematta työttömyyspäivärahaa tai muutoin on saanut aikaan sen, ettei työttömyyspäivärahan enimmäisaika ole täyttynyt ennen koulutuksen aloittamista.

4 §

Koulutustuen saamisen rajoitukset

Koulutustukeen ei ole oikeutta ajalta, jolta opiskelija saa:

- 1) sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa; tai
- 2) Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) tai työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesääntöjen taikka momentissa tarkoitettujen eläkeohjesäännön mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/1948) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

Koulutustukeen on oikeus enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa koulutuksen alkamisesta lukien.

5 §

Vähennetty koulutustuki

Vähennettyyn koulutustukeen on tässä laissa säädettyin edellytyksin oikeus opiskelijalla, joka saa lakisääteistä etuutta, palkkaa tai muuta työtuloa. Vähennetty koulutustuki lasketaan siten, että koulutustuki ja 80 prosenttia saadun tulon suojaosan ylittävästä osasta voi-

(628/1998) tai lukiolaissa (629/1998), jos koulutuksen puuttuminen on ammatillisen kehittymisen esteenä; tai

4) joista säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998), jos koulutus on ammatillista osaamista ja pätevyyttä lisäävää ja opinnoista esitetään koulutus- tai opinto-suunnitelma.

Ellei erityisestä syystä johdu muuta, tässä luvussa säädettyä sovelletaan yliopistossa suoritettavan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskeluun vain, jos kyse on työnhakijan aiemmin harjoittamista opinnoista, joiden todisteellisesta keskeytymisestä on vähintään yksi vuosi.

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan työnhakijan aiemmin harjoittamiin opintoihin vain, jos opintojen todisteellisesta keskeytymisestä on vähintään yksi vuosi. Rajoitus ei koske työsuhteen aikana aloitettuja opintoja.

Tässä luvussa säädettyä sovelletaan muiden edellytysten täytyessä myös 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja opintoja vastaaviin opintoihin Ahvenanmaalla.

4 §

Sopiminen opiskelusta työnhakusuunnitelmassa

Tuettavasta opiskelusta on sovittava työnhakusuunnitelmassa ennen opintojen aloittamista. Ajankohdasta, jona opintojen on tätä pykälää sovellettaessa katsottava alkaneen, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tuettavasta opiskelusta voidaan sopia työnhakusuunnitelmassa opintojen alkamisen jälkeen, jos siihen on painava syy tai jos työnhakija on aloittanut opinnot työsuhteen aikana.

5 §

Tukiaika

Opiskelua voidaan tukea tässä luvussa tarkoitettulla tavalla opintojen muodostamaa kokonaisuutta kohti enintään 24 kuukauden ajan.

Jos työnhakija esittää työ- ja elinkeinotoimistolle koulutuspalvelujen tuottajan antaman selvityksen opintojen tilapäisestä kes-

vat kuukaudessa yhteensä nousta määrään, joka koulutustukena olisi muutoin voitu maksaa. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon niitä sosiaalietuuksia, joita työttömyysturvalain 4 luvun 7 §:n mukaan ei vähennetä työttömyyspäivärahasta.

Täyden suojaosan määrä on 127 euroa. Kuukauden sijasta sovittelujaksona voidaan käyttää myös neljää peräkkäistä kalenteriviikkoa, jolloin suojaosa on vastaava osuus täyden suojaosan määrästä. Kun tulo otetaan huomioon, vähennettyä koulutustukea laskettaessa noudatetaan lisäksi, mitä työttömyysturvalaissa säädetään sovitellusta työttömyysetuudesta.

Mitä edellä palkasta säädetään, sovelletaan myös irtisanomisajan palkkaa vastaavaan korvaukseen tai työnantajan muun sopimuksen tai järjestelyn perusteella maksamaan taloudelliseen etuuteen. Korvaus tai taloudellinen etuus jaksotetaan henkilön viimeisen työsuhteen palkan perusteella työsuhteen päättymisestä lukien. Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös työttömyysturvalain 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun yritysomaisuuden myyntivoittoon.

Muutettaessa 1 momentissa tarkoitettua kuukautta kohti laskettua etuutta päivätuudeksi tai päivävastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 päivää.

6 §

Oikeus ansiotukeen

Opiskelijalla on oikeus ansiotukeen, jos hän on työttömyysturvalain mukaan oikeutettu ansioturvaan. Ansiotuen ansio-osan saamisen edellytyksenä on lisäksi, että opiskelija on:

- 1) työtön tai kokonaan lomautettu;
- 2) työttömyysturvalain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettu soviteltuun työttömyysetuuteen oikeutettu henkilö; tai
- 3) työttömyysuhan alainen.

Ansio-osaan ei kuitenkaan ole oikeutta siltä ajalta, jona opiskelija on työttömyysturvalain 2 luvun 4 tai 5 §:n nojalla katsottava päätoimiseksi yrittäjäksi.

keyttämisestä ja keskeyttämiseen on pätevä syy, 1 momentin mukainen enimmäisaika ei kulu keskeytysaikana. Selvitys on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle viipymättä keskeytyksen alkamisen jälkeen.

6 §

Työnhakijan velvollisuudet

Työnhakijan on osallistuttava säännöllisesti koulutus- tai opintosuunnitelman mukaiseen opetukseen.

Työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä on, että työnhakija etenee opinnoissaan. Korkeakouluopintojen katsotaan etenevän riittävästi, jos työnhakija saa tutkintoonsa kuuluvia opintosuorituksia keskimäärin 5,5 opintopistettä opiskelukuukautta kohti. Muiden opintojen osalta edellytetään, että opinnot etenevät koulutus- tai opintosuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla.

7 §

Opintojen seuranta ja keskeytyminen

Työ- ja elinkeinotoimisto seuraa työnhakijan opintojen etenemistä työnhakusuunnitelmassa sovitulla tavalla.

Jos työnhakija ei etene opinnoissaan riittävästi tai laiminlyö ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle opintojen etenemisestä työnhakusuunnitelmassa sovitulla tavalla, työ- ja elinkeinotoimisto päättää, ettei työnhakijan omaehtoista opiskelua voida enää tukea työttömyysetuudella. Oikeus työttömyysetuuteen lakkaa tällöin ajankohdasta, josta työnhakijan opintojen ei voida katsoa edenneen riittävästi tai jona työnhakijan olisi tullut ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle opintojen etenemisestä.

Jos työnhakija on ollut poissa ilman hyväksyttävää syytä koulutus- tai opetussuunnitelman mukaisesta koulutuksesta siten, ettei hän ilmeisesti kykene hyväksyttävästi suoriutumaan suunnitelman mukaisista opinnoista, tai jos hän on muuten olennaisesti laiminlyönyt opintojaan, oikeus työttömyysetuuteen lakkaa poissaolon tai laiminlyönnin alkamisen ajankohdasta.

7 §

Opintososiaalisten etuuksien rahoitus

Perustuki ja siihen liittyvä lapsikorotus rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. Perustuen työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaiset korotusosat ja työllistymisohjelmalliset rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. Ylläpitokorvaukset rahoitetaan valtion varoista. Palkansaajan ansiotuen rahoituksesta säädetään työttömyys-etuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja yrittäjien ansiotuen rahoituksesta työttömyyskassalaissa. (23.6.2005/458)

Valtion on maksettava Kansaneläkelaitokselle etuuksia varten kuukausittain ennakkoa siten, että ennakoiden määrä vastaa valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena. Työttömyysvakuutusrahaston on maksettava Kansaneläkelaitokselle etuuksia varten ennakkoa siten, että ennakoiden määrä vastaa työttömyysvakuutusrahaston sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena. Kansaneläkelaitoksen ennakoiden ja lopullisen rahoituksen vahvistamisesta ja maksamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Opintososiaalisiin etuuksiin liittyvien tehtävien hoitamisesta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat hallintokulut luetaan sen hallintokustannuksiksi.

Työttömyysvakuutusrahastolle ja työttömyyskassoille maksettavista ennakoista sekä työttömyyskassojen hallintokuluista säädetään työttömyyskassalaissa ja työttömyyskassalain täytäntöönpanosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (272/2001).

Ennen 2 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä työnhakijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

8 §

Työnhakijan tietojenantovelvollisuus

Työnhakijan on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle koulutuspalvelujen tuottajan todistus opiskelijaksi hyväksymisestä, opintojen aloittamisesta ja opintojen aikaisista lomajaksoista.

Lisäksi työnhakijan on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle tarpeellinen selvitys opintojen etenemisestä.

Työnhakijan on ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle opintojensa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilapäisestä keskeytymisestä ja opintojensa päättymisestä.

9 §

Koulutuspalvelujen tuottajan tietojenantovelvollisuus

Koulutuspalvelujen tuottajan on annettava opiskelijalle todistus opiskelijaksi hyväksymisestä, opintojen aloittamisesta, opintojen aikaisista lomajaksoista, opintojen etenemisestä ja opintojen tilapäisestä keskeyttämisestä.

Koulutuspalvelujen tuottajan on viipymättä ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle opintojen päättymisestä ja 7 §:n 3 momentissa tarkoitetuista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun velvollisuuden toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimisto toimittaa koulutuspalvelujen tuottajille niiden opiskelijoiden nimet ja henkilötunnukset, joiden opinnot on katsottu tässä luvussa tarkoitetuksi opiskeluksi.

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

1 §

Liikkuvuusavustus

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää muuttokustannusten korvaukseksi enintään 700 euroa, jos työnhakija siirtyy työhön työssäkäyntialueensa ulkopuolelle ja:

1) hänellä on 5 a luvun 2 §:n nojalla oikeus työllistymisohjelmaan; tai

2) hän on työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettu työmarkkinatukeen oikeutettu.

3 §

Oikeus ylläpitokorvaukseen

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena opiskelijalla on oikeus saada ylläpitokorvausta 8 euroa päivältä.

Jos opiskelija osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 16 euroon päivältä. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on oikeus myös opiskelijalla:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

Edellä 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun työelämävalmennukseen tai työharjoitteluun osallis-

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

1 §

Liikkuvuusavustus

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää muuttokustannusten korvaukseksi enintään 700 euroa, jos työnhakija siirtyy työhön työssäkäyntialueensa ulkopuolelle ja:

1) hänellä on 5 a luvun 2 §:n nojalla oikeus työllistymisohjelmaan; taikka

2) hän työttömänä ollessaan saa työmarkkinatukea tai hänellä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:n 3 momentissa mainittujen seikkojen, työmarkkinatukihakemuksen myöhästymisen tai työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitettujen etuuden sovittelun tai vähentämisen takia.

3 §

Oikeus ylläpitokorvaukseen

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ja 9 luvussa tarkoitettuihin omaehtoiisiin opintoihin osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena työnhakijalla on oikeus saada ylläpitokorvausta 9 euroa päivältä.

Jos työnhakija osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen tai 9 luvussa tarkoitettuihin omaehtoiisiin opintoihin, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 18 euroon päivältä. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on oikeus myös työnhakijalla:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

Oikeus osallistumispäiviltä maksettavaan ylläpitokorvaukseen 1 ja 2 momentin mukai-

tuvalta työmarkkinatuen saajalla on toimenpiteen ajalta oikeus ylläpitokorvaukseen noudattaen, mitä 1 ja 2 momentissa opiskelijan oikeudesta säädetään. Oikeus ylläpitokorvaukseen työharjoittelun ajalta edellyttää lisäksi, että siihen osallistuvan oikeus työttömyyspäivärahaan on päätynyt enimmäisajan johdosta tai että hän on saanut työttömyytensä perusteella työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä.

sesti on myös:

1) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun työmarkkinatoimenpiteeseen osallistuvalla työttömyysetuuden saajalla;

2) työvoimaviranomaisen järjestämään tai hankkimaan ryhmäpalveluna toteutettavaan vähintään 5 ja enintään 20 päivää kestävään työnhakuvalmennukseen osallistuvalla työnhakijalla, joka saa työttömyysetuutta tai jolla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:n 3 momentissa mainittujen seikkojen tai työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitetun etuuden vähentämisen takia.

Oikeuden saada ylläpitokorvausta työharjoitteluun osallistumispäiviltä edellytyksenä on lisäksi, että työharjoitteluun osallistuvan oikeus työttömyyspäivärahaan on päätynyt enimmäisajan johdosta tai että hän on saanut työttömyytensä perusteella työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä.

5 §

Ylläpitokorvauksen rajoitukset

Oikeutta ylläpitokorvaukseen ei ole työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla, joka ei saa koulutustukea eikä työmarkkinatukea.

Opiskelijalle ei makseta ylläpitokorvausta koulutusaikaisilta lomajaksoilta. Etuus kuitenkin maksetaan siltä ajalta, kun opiskelija lomajakson aikana osallistuu koulutukseen kuuluvaan työssä oppimiseen tai harjoitteluun, jollei 1 momentista muuta johdu.

6 §

Harkinnanvarainen ylläpitokorvaus

Työvoimatoimisto voi, noudattaen, mitä 3 §:n 1 ja 2 momentissa opiskelijan ylläpitokorvauksen määrästä ja myöntämisedellytyksistä säädetään, myöntää ylläpitokorvausta:

- 1) työpaikalla järjestettävään työkokeiluun osallistuvalle;
- 2) työelämävalmennukseen osallistuvalla työllistämistuen saajalle;
- 3) työnhakuvalmennukseen osallistuvalla.

5 §

Ylläpitokorvauksen rajoitukset

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen tai 9 luvussa tarkoitettuihin omaehtoiisiin opintoihin osallistuvalla työnhakijalla, joka ei saa työttömyysetuutta, ei ole oikeutta ylläpitokorvaukseen.

Työnhakijalle ei makseta ylläpitokorvausta lomajaksoilta koulutusaikana. Etuus maksetaan kuitenkin siltä ajalta, jona työnhakija lomajakson aikana osallistuu koulutukseen kuuluvaan työssä oppimiseen tai harjoitteluun, jollei 1 momentista muuta johdu.

6 §

Harkinnanvarainen ylläpitokorvaus

Työ- ja elinkeinotoimisto voi noudattaen, mitä 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään työnhakijan ylläpitokorvauksen määrästä ja myöntämisedellytyksistä, myöntää ylläpitokorvausta osallistumispäiviltä:

- 1) työpaikalla järjestettävään työkokeiluun osallistuvalla, joka ei saa työttömyysetuutta;
- 2) 3 luvun 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun ryhmäpalveluna toteutettavaan julkista työvoimapalvelua täydentävään palveluun

osallistuvalla työnhakijalle, jos palvelun kes-
to on vähintään 5 päivää ja enintään 20 päi-
vää.

12 luku

**Tukien, avustusten ja etuuksien toimeen-
panoa koskevat säännökset**

3 §

*Koulutustuen ja ylläpitokorvausten myöntä-
minen ja maksaminen*

Perustukea ja siihen liittyvää ylläpitokorva-
usta haetaan Kansaneläkelaitokselta. Ansio-
tukea siihen liittyvää ylläpitokorvausta hae-
taan asianomaiselta työttömyyskassalta, jonka
jäsen opiskelija on. Työmarkkinatuen saajalle
työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen, työ-
elämävalmennuksen tai työharjoittelun ajalta
maksettavaa ylläpitokorvausta haetaan Kan-
saneläkelaitokselta.

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan
on ennen päätöksen tekemistä koulutustukea
koskevassa asiassa hankittava työvoimatoi-
miston ilmoitus koulutuksen aloittamisesta
sekä siitä, onko koulutuksesta sovittu työllis-
tymisohjelmassa tai työttömyysturvain
muuttamisesta annetun lain (459/2005) voi-
maantulosäännöksen 6 momentissa tarkoite-
tussa työllistymisohjelmaa vastaavassa oh-
jelmassa. Jos on kyse ansiotuen ansio-osan
myöntämisestä tai epäämisestä 9 luvun 6 § 1
momentin 3 kohdan tai mainitun pykälän 2
momentin nojalla, työttömyyskassan tulee
hankkia ennen asian ratkaisemista työvoimatoi-
miston ilmoitus edellytysten täyttymisestä.

Etuuksien maksaminen lakkautetaan siitä
päivästä lukien, jona henkilö on keskeyttänyt
työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen tai 1
momentissa tarkoitetun työmarkkinatoimen-
piteen taikka koulutus on päätetty keskeyttää.
Etuutta saavan henkilön ja työvoimatoimiston
on viipymättä ilmoitettava Kansaneläkelai-
tokselle tai työttömyyskassalle keskeytymi-
sistä tai keskeyttämisestä.

Työvoimatoimiston muusta tietojenanto-
velvollisuudesta sekä ilmoitusten ja tietojen
toimittamisesta säädetään valtioneuvoston
asetuksella.

12 luku

**Tukien, avustusten ja etuuksien toimeen-
panoa koskevat säännökset**

3 §

*Ylläpitokorvausten myöntäminen ja maksa-
minen*

Peruspäivärahan tai työmarkkinatuen saa-
jalle maksettavaa 10 luvun 3 §:ssä tarkoitet-
tua ylläpitokorvausta haetaan Kansaneläke-
laitokselta. Ansiopäivärahan saajalle makset-
tavaa 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ylläpito-
korvausta haetaan siltä työttömyyskassalta,
joka jäsen hakija on.

Jos työnhakijalle ei makseta työttömyys-
etuutta, 3 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaista
ylläpitokorvausta haetaan Kansaneläkelai-
tokselta tai asianomaiselta työttömyyskassal-
ta sen mukaan, mistä työnhakijan tulisi hakea
työttömyysetuutta, jos hänellä olisi siihen oi-
keus.

Ylläpitokorvauksen maksaminen lakkaute-
taan siitä päivästä, jona työnhakija on kes-
keyttänyt työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuk-
sen, 9 luvussa tarkoitettua omaehtoisen opis-
kelun, 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työmarkki-
natoimenpiteen tai työnhakuvalmennuksen.
Ylläpitokorvauksen maksaminen lakkaute-
taan myös, jos koulutus on päätetty keskeyt-
tää. Ylläpitokorvausta saavan ja työ- ja elin-
keinotoimiston on viipymättä ilmoitettava
Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassal-
le keskeytymisestä tai keskeyttämisestä.

Työ- ja elinkeinotoimiston muusta tieto-
jenantovelvollisuudesta sekä ilmoitusten ja
tietojen toimittamisesta säädetään valtioneu-
voston asetuksella.

4 §

Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen

Koulutustuen ja soveltuvien osin ylläpito- korvauksen hakemisesta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, etuutta koskevasta päätöksestä, etuuden epäämisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, maksamisesta muulle kuin opiskelijalle, takaisinperinnästä, takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta, kuittaamisesta, siirtämisestä muulle henkilölle, oikaisemisesta, virheen korjaamisesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä avoliitosta ja erillään asumisesta on voimassa, mitä työttömyysetuuksista säädetään työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Perustuen ja ylläpito- korvauksen ulosmittauksesta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa säädetään peruspäivärahan ulosmittauksesta.

5 §

Koulutustuen ja ylläpito- korvauksen maksaminen ilman päätöstä

Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi maksaa 9 luvun 5 §:n mukaisesti vähennetyn koulutustuen ilman päätöstä noudattaen, mitä työttömyysturvalaissa säädetään työttömyysetuuden maksamisesta ilman päätöstä. Jos vähennetyn koulutustuen tai sovitellun työmarkkinatuen saajalla on oikeus saada ylläpito- korvausta, Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi vastaavasti maksaa myös sen ilman päätöstä. Ylläpito- korvaus maksetaan tällöin täysimääräisenä

7 §

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano- ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen etuuksia

4 §

Työttömyysturvalain- ja työttömyyskassalain soveltaminen

Ylläpito- korvauksen hakemisesta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, etuutta koskevasta päätöksestä, etuuden epäämisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, maksamisesta muulle kuin opiskelijalle, takaisinperinnästä, takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta, kuittaamisesta, siirtämisestä muulle henkilölle, oikaisemisesta, virheen korjaamisesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä avoliitosta ja erillään asumisesta on voimassa, mitä työttömyysetuuksista säädetään työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ylläpito- korvauksen ulosmittauksesta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa säädetään peruspäivärahan ulosmittauksesta.

5 §

Ylläpito- korvauksen maksaminen ilman päätöstä

Jos Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa maksaa työttömyysturvalain 11 luvun 8 §:ssä säädetyllä tavalla työttömyysetuutta ilman päätöstä ja työttömyysetuuden saajalla on oikeus saada ylläpito- korvausta, Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi vastaavasti maksaa myös sen ilman päätöstä. Ylläpito- korvaus maksetaan tällöin täysimääräisenä.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

koskevat yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Finanssivalvonta yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi voidaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säätää tarkemmin työttömyyskas- soissa noudatettavasta menettelystä opin- tososiaalisia etuuksia myönnettäessä, makset- taessa ja takaisin perittäessä.

Kansaneläkelaitos antaa toimistoilleen tar- kemmat ohjeet etuuskien maksamismenette- lystä.

13 luku

Muutoksenhaku

2 §

Muutoksenhaku eräitä opintososiaalisia etuuksia ja ylläpitokorvauksia koskevaan päätökseen

Noudattaen mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa säädetään muutoksen- hausta työttömyysetuuksia koskevaan päätök- seen valittamalla saa hakea muutosta:

1) Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskas- san päätökseen, joka koskee *koulutustukea tai ylläpitokorvausta*;

2) työvoimatoimiston päätökseen, joka kos- kee 10 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua etuutta ennen koulutuksen alkua;

3) työttömyysturvan muutoksenhakulautau- kunnan päätökseen, joka koskee 1 tai 2 koh- dassa tarkoitettua etuutta.

Työvoimatoimiston päätöstä koskeva vali- tuskirjelmä on kuitenkin toimitettava työttö- myysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa mainitussa ajassa asianomaiseen työvoima- toimistoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä työttömyys- turvalain 12 luvun 7 §:ssä säädetään työttö- myysetuutta koskevan päätöksen poistami- sesta.

Koulutustukea, siihen liittyvää ylläpitokor- vausta ja ennen koulutuksen alkua maksetta- vaa etuutta koskevaan asiaan ei sovelleta, mi- tä työttömyysturvalaissa säädetään työttö- myysturva-asiamiehen tehtävistä ja toimival- lasta.

13 luku

Muutoksenhaku

2 §

Muutoksenhaku ylläpitokorvauksia koske- vaan päätökseen

Noudattaen mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa säädetään muutoksen- hausta työttömyysetuuksia koskevaan pää- tökseen valittamalla saa hakea muutosta:

1) Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskas- san päätökseen, joka koskee ylläpitokorvaus- ta;

2) *työ- ja elinkeinotoimiston* päätökseen, joka koskee 10 luvun 2 §:n 1 momentissa tar- koitettua etuutta ennen koulutuksen alkua;

3) työttömyysturvan muutoksenhakulautau- kunnan päätökseen, joka koskee 1 tai 2 koh- dassa tarkoitettua etuutta.

Työ- ja elinkeinotoimiston päätöstä koske- va valituskirjelmä on kuitenkin toimitettava työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 mo- mentissa mainitussa ajassa asianomaiseen *työ- ja elinkeinotoimistoon*.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä työttömyys- turvalain 12 luvun 7 §:ssä säädetään työttö- myysetuutta koskevan päätöksen poistami- sesta.

Ylläpitokorvausta ja ennen koulutuksen al- kua maksettavaa etuutta koskevaan asiaan ei sovelleta, mitä työttömyysturvalaissa sääde- tään työttömyysturva-asiamiehen tehtävistä ja toimivallasta.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.*

Tämän lain voimaan tullessa kesken olevan työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavaan koulutustukeen ja ylläpitokorvaukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä. Ylläpitokorvauksen määrään sovelletaan kuitenkin mitä tämän lain 10 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Tämän lain voimaan tullessa kesken olevan työelämävalmennuksen ajalta maksettavaan työllistämistukeen ja harkinnanvaraiseen ylläpitokorvaukseen sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säädöksiä. Ylläpitokorvauksen määrään sovelletaan kuitenkin mitä tämän lain 10 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 10 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 2 luvun 2 §:n 1 momentti ja 16 §:n 2 momentti sekä 11 luvun 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 472/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työttömyysetuudella* työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea ja *koulutuspäivärahaa*;

2) *työttömyyspäivärahalla* palkansaajalle ja yrittäjälle myönnettävää peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sekä *työttömyyspäivärahana myönnettävää koulutuspäivärahaa*;

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työttömyysetuudella* työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea;

2) *työttömyyspäivärahalla* palkansaajalle ja yrittäjälle myönnettävää peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa;

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

2 §

Muu kuin työsuhteessa tehty työ

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti siltä ajalta, jona hän

1) palkatta osallistuu tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön;

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

2 §

Muu kuin työsuhteessa tehty työ

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti siltä ajalta, jona hän palkatta osallistuu tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön *tai* tavanomaiseen talkootyöhön.

2) palkatta osallistuu tavanomaiseen talkootyöhön; tai

3) osallistuu kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) tarkoitettuun kuntouttavaan työtoimintaan.

10 §

Pätevä syy työstä eroamiseen

Henkilöllä on pätevä syy erota työstä 4 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun sovitellun työttömyysetuuden enimmäisajan täytyttyä.

16 §

Koulutuksesta kieltäytyminen ja eroaminen

Työnhakijan ja hänen huollettaviensa toimeentulo on kohtuullisesti turvattu, jos hänellä on oikeus julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitetun koulutustuen tai tämän lain 7 luvun 3 §:ssä tarkoitetun työmarkkinatuen sekä julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitetun ylläpitokorvauksen tasoiisiin etuuksiin.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 §

Työvoimapoliittinen lausunto

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa työvoimapoliittisen lausunnon 2 luvussa ja 7 luvun 3—5 ja 7 §:ssä, 8 luvussa ja 9 luvun 7 §:n 2 momentissa sekä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 1—3 momentissa säädetyistä edellytyksistä. Työvoimapoliittisessa lausunnossa on todettava työllistymisohjelman laatiminen, työllistymisohjelman alkamisajankohta, toimenpiteen sisältyminen työllistymisohjelmaan sekä muut työllisty-

10 §

Pätevä syy työstä eroamiseen

(kumotaan)

16 §

Koulutuksesta kieltäytyminen ja eroaminen

Työnhakijan ja hänen huollettaviensa toimeentulo on kohtuullisesti turvattu, jos hänellä on oikeus *työttömyysetuuden ja* julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitetun ylläpitokorvauksen tasoiisiin etuuksiin.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 §

Työvoimapoliittinen lausunto

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa työvoimapoliittisen lausunnon 2 luvussa, 7 luvun 2—3 §:ssä ja 11 §:n 2 momentissa, 8 luvussa, 10 luvun 2 §:n 1, 2,4 ja 5 momentissa, 3 §:ssä ja 5 §:n 1 ja 3 momentissa sekä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 2 §:n 1—3 momentissa ja 9 luvun 3 §:n 2—4 momentissa tarkoitetusta todisteellisesta keskeytymisestä sekä 5—7 §:ssä säädetyistä edellytyksistä. Työvoimapoliittisessa lausunnossa

misohjelmallisän maksamiseksi tarpeelliset seikat.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä. Työvoimapolitiittista lausuntoa on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä täydennettävä viipymättä. Jos työnhakija on ilmoittanut työvoimatoimistolle hakevansa työmarkkinatukea tai työttömyyspäivärahaa, työvoimapolitiittinen lausunto voidaan antaa ja sitä voidaan täydentää ilman erillistä pyyntöä.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan työnhakijalle tiedoksi 3 §:ssä tarkoitetun päätöksen yhteydessä. Työnhakijalla on oikeus pyynnöstä saada tieto lausunnosta työvoimatoimistolta.

on todettava työllistymisohjelman laatiminen, työllistymisohjelman alkamisajankohta, toimenpiteen sisältyminen työllistymisohjelmaan sekä muut työllistymisohjelmallisän maksamiseksi tarpeelliset seikat.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä. Työvoimapolitiittista lausuntoa on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä täydennettävä viipymättä. Jos työnhakija on ilmoittanut *työ- ja elinkeinotoimistolle* hakevansa työmarkkinatukea tai työttömyyspäivärahaa, työvoimapolitiittinen lausunto voidaan antaa ja sitä voidaan täydentää ilman erillistä pyyntöä.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan työnhakijalle tiedoksi 3 §:ssä tarkoitetun päätöksen yhteydessä. Työnhakijalla on oikeus pyynnöstä saada tieto lausunnosta *työ- ja elinkeinotoimistolta*.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (566/2005) 27 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti ja 39 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 27 §:n 1 momentti laissa 533/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

27 §

Maksaminen ilman omavastuuta

Maksaminen ilman omavastuuta

Omavastuuaikaa ei ole, jos kuntoutuja sai välittömästi ennen sitä päivää, josta lukien kuntoutusraha myönnetään, sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai vanhempainpäivärahaa, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyysetuutta *tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea.*

Omavastuuaikaa ei ole, jos kuntoutuja sai välittömästi ennen sitä päivää, josta lukien kuntoutusraha myönnetään, sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai vanhempainpäivärahaa *taikka* työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyysetuutta.

33 §

33 §

Kuntoutusrahan määrä edeltävän etuuden perusteella

Kuntoutusrahan määrä edeltävän etuuden perusteella

Jos kuntoutuja on kuntoutusrahan alkamista edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, *julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen* taikka opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, kuntoutusrahana maksetaan kuntoutuksen alkaessa vähintään sairausvakuutuslain 11 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu euromäärä lisättynä 10 prosentilla. Jos kuntoutuja on edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut useampaa kuin yhtä edellä mainituista etuuksista, kuntoutusraha lasketaan sen etuuden määrän perusteella, joka näistä on suurin.

Jos kuntoutuja on kuntoutusrahan alkamista edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta taikka opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, kuntoutusrahana maksetaan kuntoutuksen alkaessa vähintään sairausvakuutuslain 11 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu euromäärä lisättynä 10 prosentilla. Jos kuntoutuja on edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut useampaa kuin yhtä edellä mainituista etuuksista, kuntoutusraha lasketaan sen etuuden määrän perusteella, joka näistä on suurin.

39 §

Takautuva maksaminen

Jos kuntoutuja on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyysetuutta, sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, muuta kuin sairausvakuutuslain 11 luvun 8 §:n mukaista vanhempainpäivärahaa, erityishoitorahaa tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea, samalta ajalta suoritettava kuntoutusraha pidätetään maksetun työttömyysetuuden, sairauspäivärahan, vanhempainpäivärahan, erityishoitorahan tai koulutustuen määrään saakka Kansaneläkelaitokselle, taikka se suoritetaan asianomaiselle työttömyyskassalle sen maksamaa etuutta vastaavalta osalta.

39 §

Takautuva maksaminen

Jos kuntoutuja on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyysetuutta, sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, muuta kuin sairausvakuutuslain 11 luvun 8 §:n mukaista vanhempainpäivärahaa tai erityishoitorahaa, samalta ajalta suoritettava kuntoutusraha pidätetään maksetun työttömyysetuuden, sairauspäivärahan, vanhempainpäivärahan tai erityishoitorahan määrään saakka Kansaneläkelaitokselle, taikka se suoritetaan asianomaiselle työttömyyskassalle sen maksamaa etuutta vastaavalta osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja työllistämistukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohta sekä
muutetaan 8 luvun 9 §:n 2 momentti, 11 luvun 6 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 15 luvun 11 §, sellaisena kuin niistä on 8 luvun 9 §:n 2 momentti laissa 1364/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 luku

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha**Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha**

9 §

9 §

*Sairauspäiväraha enimmäisajan jälkeen**Sairauspäiväraha enimmäisajan jälkeen*

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan rinnastetaan aika, jolta vakuutettu on saanut Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain tai sotilasvammalain kuntoutusta koskevien säännösten nojalla taikka jona vakuutettu on ollut työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa taikka osallistunut työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettuun omaehtoiseen opiskeluun tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen toimenpiteeseen. Työkykyisyysaikaan rinnastetaan myös aika, jona henkilö on ollut oikeutettu työttömyysturvalain mukaiseen etuuteen työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin nojalla. Sitä vastoin aikaa, jolta vakuutettu on saanut kansaneläkelain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, ei rinnasteta 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan rinnastetaan aika, jolta vakuutettu on saanut Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain tai sotilasvammalain kuntoutusta koskevien säännösten nojalla taikka jona vakuutettu on ollut työttömänä työnhakijana *työ- ja elinkeinotoimistossa* taikka osallistunut julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen toimenpiteeseen *tai mainitun lain 9 luvussa tarkoitettuun opiskeluun*. Työkykyisyysaikaan rinnastetaan myös aika, jona henkilö on ollut oikeutettu työttömyysturvalain mukaiseen etuuteen työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin nojalla. Sitä vastoin aikaa, jolta vakuutettu on saanut kansaneläkelain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, ei rinnasteta 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

6 §

Sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha edeltävän etuuden perusteella

Jos vakuutettu on sairaus- tai vanhempainpäiväraha- tai erityishoitorahaoikeuden alkamista edeltävien neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta *tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen*, hänelle maksettava sairaus- ja vanhempainpäiväraha tai erityishoitoraha on vähintään 86 prosenttia hänelle maksetun etuuden määrästä. Tällöin ei työttömyysetuuden ja koulutustuen määrää laskettaessa oteta huomioon:

2) *julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja muuta työtuloa;*

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

11 §

Työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen oikeus sairauspäivärahaan

Jos vakuutettu on saanut työkyvyttömyysajalta työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, *julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea* taikka vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, pidätetään samalta ajalta maksettu sairauspäiväraha Kansaneläkelaitoksen maksaman etuuden määrään saakka tai se maksetaan asianomaiselle työttömyyskassalle tämän maksamaa etuutta vastaavalta osalta.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

6 §

Sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha edeltävän etuuden perusteella

Jos vakuutettu on sairaus- tai vanhempainpäiväraha- tai erityishoitorahaoikeuden alkamista edeltävien neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, hänelle maksettava sairaus- ja vanhempainpäiväraha tai erityishoitoraha on vähintään 86 prosenttia hänelle maksetun etuuden määrästä. Tällöin ei työttömyysetuuden ja koulutustuen määrää laskettaessa oteta huomioon:

(kumotaan 2 kohta)

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

11 §

Työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen oikeus sairauspäivärahaan

Jos vakuutettu on saanut työkyvyttömyysajalta työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta taikka vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, pidätetään samalta ajalta maksettu sairauspäiväraha Kansaneläkelaitoksen maksaman etuuden määrään saakka tai se maksetaan asianomaiselle työttömyyskassalle tämän maksamaa etuutta vastaavalta osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen

68
Voimassa oleva laki

HE 178/2009 vp
Ehdotus

*ja työllistämistukeen sovelletaan tämän lain
voimaan tullessa voimassa olleita säännök-
siä.*

5.

Laki**tapaturmavakuutuslain 61 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 61 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1329/1999, seuraavasti.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

61 a §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain (602/1984) mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea, *työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea taikka työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa* samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään tämän lain mukaista päivärahaa tai tapaturmaeläkettä takautuvasti, vakuutuslaitoksen on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava päiväraha tai tapaturmaeläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, *koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää*.

61 a §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain (602/1984) mukaista työttömyyspäivärahaa *tai* työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään tämän lain mukaista päivärahaa tai tapaturmaeläkettä takautuvasti, vakuutuslaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava päiväraha tai tapaturmaeläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan *tai* työmarkkinatuen määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

6.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 74 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohta, sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 76 §:n 4 momentti ja 120 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1274/2006, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Keskeiset määritelmät**Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa *tai koulutuspäivärahaa, julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaista ansiotukea, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslain (608/1948), liikennevakuutuslain (279/1959) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa;*

4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslain (608/1948), liikennevakuutuslain (279/1959) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaisista päivärahaa;

74 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

4) 65 prosenttia julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisen ansiotuen perusteena olevasta ansiosta;

5) 65 prosenttia työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettun koulutuspäivärahan perusteena olevasta ansiosta;

Tuleva aika

76 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu:

1) työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa, työmarkkinatukea tai peruspäivärahan suuruista koulutuspäivärahaa; tai

2) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista «koulutustukea» perustukena.

120 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti,

74 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

(kumotaan 4 kohta)

(kumotaan 5 kohta)

Tuleva aika

76 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

(kumotaan 2 kohta)

120 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta maksettava takautu-

eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta maksettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, koulutustukea tai koulutuspäivärahaa.

vasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.*

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki**kansaneläkelain 34 ja 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 34 §:n 2 momentin 8 kohta sekä 70 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentin 2 kohta, sekä
muutetaan 70 §:n 2 momentin 1 kohta seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
34 §	34 §
<i>Jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttava työtulo ja siihen rinnastettava tulo</i>	<i>Jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttava työtulo ja siihen rinnastettava tulo</i>
Työtuloon rinnastetaan	Työtuloon rinnastetaan
----- 8) julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain (1295/2002) mukainen koulutustuki; -----	----- (kumotaan 8 kohta) -----
70 §	70 §
<i>Takautuvan kansaneläkkeen ja lapsikorotuksen maksaminen</i>	<i>Takautuvan kansaneläkkeen ja lapsikorotuksen maksaminen</i>
Takautuvasti myönnetty kansaneläke on pidätettävä Kansaneläkelaitokselle tai maksettava työttömyyskassalle näiden maksamaa etuutta vastaavilta osin, jos Kansaneläkelaitos myöntää kansaneläkkeen takautuvasti ajalle, jona etuudensaaja on saanut:	Takautuvasti myönnetty kansaneläke on pidätettävä Kansaneläkelaitokselle tai maksettava työttömyyskassalle näiden maksamaa etuutta vastaavilta osin, jos Kansaneläkelaitos myöntää kansaneläkkeen takautuvasti ajalle, jona etuudensaaja on saanut:
----- 2) julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea; -----	----- (kumotaan 2 kohta) -----
Edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla menetellään, jos Kansaneläkelaitos myöntää lapsikorotuksen takautuvasti ajalle, jona etuudensaaja on saanut: 1) työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta; 2) julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea; tai	Edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla menetellään, jos Kansaneläkelaitos myöntää lapsikorotuksen takautuvasti ajalle, jona etuudensaaja on saanut: 1) työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta; tai (kumotaan 2 kohta)
-----	-----

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

8.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 80 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohta sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 6 kohta, 82 §:n 4 momentti ja 117 §:n 4 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Keskeiset määritelmät**Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutusrahaa, *julkisesta työvoimapaivärahasta annetun lain (1295/2002) mukaista ansiotukea*, aikuiskoulutuksesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslain (608/1948), liikennevakuutuslain (279/1959) tai sotilastapaturmavakuutuslain (1211/1990) mukaista päivärahaa;

6) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutusrahaa, aikuiskoulutuksesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslain (608/1948), liikennevakuutuslain (279/1959) tai sotilastapaturmavakuutuslain (1211/1990) mukaista päivärahaa;

Tuleva aika

80 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

4) 65 prosenttia julkisesta työvoimapaivärahasta annetun lain mukaisen ansiotuen perusteena olevasta ansiosta;

5) 65 prosenttia työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettuna «koulutuspäivärahan» perusteena olevasta ansiosta;

82 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu:

1) työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa, työmarkkinatukea tai peruspäivärahan suuruista koulutuspäivärahaa; tai

2) julkisesta työvoimapaivärahasta annetun lain mukaista koulutustukea perustuksena.

117 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa tai julkisesta työvoimapaivärahasta annetun lain mukaista koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkekassan on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta maksettava ta-

Tuleva aika

80 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

(kumotaan 4 kohta)

(kumotaan 5 kohta)

82 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

117 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkekassan on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta maksettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vas-

Voimassa oleva laki

kautuvasti maksettava eläke työttömyyskas-
salle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin
se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua
työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea,
koulutustukea tai koulutuspäivärahaa.

taa määrältään samalta ajalta maksettua työt-
tömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa myönnet-
tyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukai-
seen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työ-
voimapalvelusta annetun lain (1295/2002)
mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän
lain voimaan tullessa voimassa olleita sään-
nöksiä.*

9.

Laki**yrittäjän eläkelain 2 ja 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 68 §:n
 3 momentin 3 ja 4 kohta sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 9 kohta ja 70 §:n 6 momentin 1 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Keskeiset määritelmät**Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutusrahaa, *julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002) tarkoitettua ansiotukea*, aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslaissa (608/1948), liikennevakuutuslaissa (279/1959) tai sotilastapaturmavakuutuslaissa (1211/1990) tarkoitettua päivärahaa;

9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutusrahaa, aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslaissa (608/1948), liikennevakuutuslaissa (279/1959) tai sotilastapaturmavakuutuslaissa (1211/1990) tarkoitettua päivärahaa;

68 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

3) 65 prosenttia julkisesta työvoimapalvelusta annetun laissa tarkoitetun ansiotuen perusteena olevasta ansiosta;

4) 65 prosenttia työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitetun koulutuspäivärahan perusteena olevasta ansiosta;

Tuleva aika

70 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta yrittäjälle on tarkasteluaikana maksettu:

1) työttömyysturvalaissa tarkoitettua peruspäivärahaa, työmarkkinatukea tai peruspäivärahan suuruista koulutuspäivärahaa; tai

2) julkisesta työvoimapalvelusta annetun laissa tarkoitettua koulutustukea perustukena.

68 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

(kohta 3 kumotaan)

(kohta 4 kumotaan)

Tuleva aika

70 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta yrittäjälle on tarkasteluaikana maksettu työttömyysturvalaissa tarkoitettua peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

10.**Laki****kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta 2 päivänä maaliskuuta 2001 annetun lain (189/2001) 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1293/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

28 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun 24 §:n mukaan tehtävän päätöksen osalta sovelletaan, mitä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 13 luvun 4 §:ssä työllistämistukea koskevista päätöksistä säädetään.

Muutoksenhakuun 24 §:n mukaan tehtävän päätöksen osalta sovelletaan, mitä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 13 luvun 1 §:ssä työllistämistukea koskevista päätöksistä säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.*

11.

Laki**tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 93 §:n 4 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 946/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

93 §

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai *koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen tai* päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 55 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 110 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 55 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 110 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

12.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun valtion eläkelain (1295/2006) 62 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohta sekä
muutetaan 63 §:n 4 momentti ja 122 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

62 §

62 §

*Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat**Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat*

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

Palkattoman ajan etuuksien perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Etuuksien perusteena olevat tulot oikeuttavat eläkkeeseen seuraavasti:

4) 65 prosenttia julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisen ansiotuen perusteena olevasta ansiosta;

(kumotaan 4 kohta)

5) 65 prosenttia työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettun koulutuspäivärahan perusteena olevasta ansiosta;

(kumotaan 5 kohta)

63 §

63 §

*Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot**Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot*

Tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu:

Tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan tulona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta työntekijälle on tarkasteluaikana maksettu *työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.*

1) työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa, työmarkkinatukea tai peruspäivärahan suuruista koulutuspäivärahaa; tai

2) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea perustukena.

122 §

*Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle
tai työttömyyskassalle*

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, Valtiokonttorin on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, koulutustukea tai koulutuspäivärahaa.

122 §

*Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle
tai työttömyyskassalle*

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, Valtiokonttorin on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.*

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

13.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 52 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 713/2004, sekä
muutetaan 53 §:n 4 momentti ja 126 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1293/2006, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

52 §

52 §

*Eläkkeeseen oikeuttavat etuudet**Eläkkeeseen oikeuttavat etuudet*

Eläkkeeseen oikeuttavat myös ne jäljempänä 1–9 kohdassa mainitut etuudet, jotka työntekijä on saanut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta eläketapahtumaa edeltävän kalenterivuoden loppuun mennessä. Vanhuuseläkettä laskettaessa työntekijän saaman etuuden perusteena oleva tulo otetaan kuitenkin huomioon vanhuuseläketapahtumakuukauden loppuun. Palkattomat ajat oikeuttavat eläkkeeseen, jos työntekijällä on ennen eläketapahtumavuoden alkua työeläkelain mukaisia työansioita vähintään 12 566,70 euroa. Etuudet eivät kuitenkaan oikeuta eläkkeeseen ajalta, jolta työntekijä on saanut työeläkelain mukaista eläkettä tai vastaavaa ulkomaista, kansainvälisen järjestön taikka Euroopan yhteisöjen toimielimen palvelukseen perustuvaa etuutta lukuun ottamatta osa-aika- tai perhe-eläkettä. Palkattoman ajan perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Tässä pykälässä tarkoitettu eläkeoikeus määräytyy etuuksien perusteena olevien työ- ja ansiotulojen mukaan seuraavasti:

Eläkkeeseen oikeuttavat myös ne jäljempänä 1–9 kohdassa mainitut etuudet, jotka työntekijä on saanut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta eläketapahtumaa edeltävän kalenterivuoden loppuun mennessä. Vanhuuseläkettä laskettaessa työntekijän saaman etuuden perusteena oleva tulo otetaan kuitenkin huomioon vanhuuseläketapahtumakuukauden loppuun. Palkattomat ajat oikeuttavat eläkkeeseen, jos työntekijällä on ennen eläketapahtumavuoden alkua työeläkelain mukaisia työansioita vähintään 12 566,70 euroa. Etuudet eivät kuitenkaan oikeuta eläkkeeseen ajalta, jolta työntekijä on saanut työeläkelain mukaista eläkettä tai vastaavaa ulkomaista, kansainvälisen järjestön taikka Euroopan yhteisöjen toimielimen palvelukseen perustuvaa etuutta lukuun ottamatta osa-aika- tai perhe-eläkettä. Palkattoman ajan perusteena olevat tulot katsotaan sen kalenterivuoden ansioksi, johon etuusaika kohdentuu. Tässä pykälässä tarkoitettu eläkeoikeus määräytyy etuuksien perusteena olevien työ- ja ansiotulojen mukaan seuraavasti:

4) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisen ansiotuen perusteena oleva ansio;

(kumotaan 4 kohta)

5) työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettun koulutuspäivärahan perusteena oleva ansio;

(kumotaan 5 kohta)

53 §

Tuleva aika

Jos työntekijä on tarkasteluajana saanut työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa, työmarkkinatukea *tai peruspäivärahan suuruista koulutuspäivärahaa tai julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea perustukena*, otetaan tulevan ajan ansiota määrättäessä työansiona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu. Vastaavalla tavalla otetaan huomioon myös sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, jos se on myönnetty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruisena.

53 §

Tuleva aika

Jos työntekijä on tarkasteluajana saanut työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa *tai* työmarkkinatukea, otetaan tulevan ajan ansiota määrättäessä työansiona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu. Vastaavalla tavalla otetaan huomioon myös sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, jos se on myönnetty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruisena.

126 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassalle

Jos eläkkeensaaja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea *tai koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea* samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, kunnallisen eläkelaitoksen on Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen *tai koulutuspäivärahan* määrää.

126 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassalle

Jos eläkkeensaaja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa *tai* työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, kunnallisen eläkelaitoksen on Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan *tai* työmarkkinatuen määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiseen koulutuspäivärahaan ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaiseen koulutustukeen ja ansiotukeen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.